

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Doberdoba»
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužjeni Evropi.

Polstina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 220 (12.252)

Trst, četrtek, 3. oktobra 1985

7096 AA
OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.F. 132
66001 KOPER
60100200

Dan po bombardiranju sedeža PLO nedaleč od Tunisa

Ogorčenje in zagrenjenost Tunizije

Nihče ni preprečil izraelske agresije

Degan m

Finanč

včeraj v senatu

RIM — Minister za zdravstvo Co-
stante Degan ne bo odstopil. Priča-
kovani sklep je sprejel na včeraj-
šnjem sestanku s Craxijem, Forlani-
jem, Gorio in Amatom, ki je bil po-
svečen klestenju izdatkov na zdrav-
stvenem področju v smislu državne-
ga finančnega zakona 1986. »Zakon je
takšen kakršen pač je in bomo spro-
ti videli, kako se bo klestenje dalo
ublažiti,« je rekel Degan po sreča-
nju, kjer je izvedel, da se bo vse-
državni zdravstveni sklad za 1986 po-
večal sorazmerno s programirano
stopnjo inflacije 6 od sto do najvi-
šjega zneska 41.600 milijard lir. Kaj
več bo morda prišlo iz deželnih bla-
gajn v okviru posebnih pooblastil, ki
jih finančni zakon daje deželnim u-
pravam.

Finančni zakon sta včeraj obrazlo-
žila v senatu, ki ga mora vzeti v
pretres, zakladni minister Gorja in
proračunski minister Romita, vsak iz
svojega zornega kota, sicer pa so-
zvočno, kar zadeva filozofijo, da je
državni primanjkljaj treba skušati
sanirati s klestenjem zgolj na social-
nem področju. Gorja je to označil kot
»obrambo socialnih pridobitev iz pre-
teklosti«, Romita pa je vsaj bežno
omelil možnost pregona davčnih utaj.
Oba sta sindikate le še spodbudila k
že najavljeni splošni stavki. V sobo-
to bo vlada proučila Visentinijev
zakonski osnutek o reviziji davka
IRPEF.

Umor sovjetskega diplomata

BEJRUT — Včeraj dopoldne so
v zahodno-bejrutski mestni četrti
Tarik el Žedideh našli truplo enega
od štirih sovjetskih državljanov, ki
so jih muslimanski skrajneži ugra-
bili 30. septembra nedaleč od sov-
jetskega veleposlaništva. »Islamska
osvobodilna organizacija — sile Ha-
lida Ibn al Valida« je torej uresni-
čila svoje grožnje, da bo začela z
eksekucijami, če ne bo SZ izpo-
slovala konec »klanja muslimanskih
bratov« v Tripoliju. Še več, ista
organizacija je včeraj pozvala vse
osebje sovjetskega veleposlaništva,
naj do petka zapusti poslopje am-
basade, ker bodo v nasprotjem pri-
meru tragično končali pod ruševini-
mi.

Kdo je bil prva žrtev izsiljevanja
muslimanskih skrajnežev ni še po-
vsem jasno. Agencijske vesti nava-
jajo več imen, znano je le, da so
funkcionarji veleposlaništva potrdili,

da je ubiti član sovjetskega diplo-
matskega predstavništva. Poslopje
so že zastražile sile voditelja dru-
zov Džumblata, da bi preprečile
morebitne samomorilske teroristične
atentate islamskih skrajnežev.

Položaj v Tripoliju je namreč za
fundamentalistično gibanje islam-
skega združenja (Tauhid) popolno-
ma brezupen. Prejšnjo noč in vče-
raj so se spopadi nekoliko poglobili.
Z iranskim posredovanjem je vče-
raj odpotoval v Damask vodja su-
nitskih fundamentalistov v Tripoli-
ju šejk Saed Šaban. Sirci skušajo
po sovjetskih pritiskih poiskati kom-
promisno rešitev za Tripoli, s ka-
terim bi rešili življenje preostalim
sovjetskim državljani.

Sovjetska zveza je včeraj že pre-
jela izraze solidarnosti Reaganove
administracije in drugih držav, ki
so se morale v preteklosti spopri-
jeti s podobnimi primeri.

TUNIS — Po izraelskem bombardi-
ranju sedeža PLO je včeraj v Tuni-
ziji prevladovalo ogorčenje in za-
grenjenost. Ogorčenje ob spoznanju,
da je izraelsko letalstvo z nezasišeno
agresijo kršilo tunizijsko suverenost
in zagranjenost ob dejstvu, da so ZDA
opravičile tako agresivno dejanje.
Predsednik Burgiba je včeraj pozval
k sebi ameriškega veleposlanika in
zahteval, naj ZDA spremenijo svoje
stališče. Tunizija preživlja namreč
enega svojih najtežjih trenutkov, saj
je kot prozahodna država pod udarci
Gadafijeve Libije, s katero je prav
pred dnevi prekinila diplomatske od-
nose. Izraelski raid in ameriška pod-
pora postavljajo torej pod vprašaj
vso posedanjo tunizijsko politiko. Te-
ga se dobro zaveda vsa Zahodna Ev-
ropa, ki je imela v Tuniziji in njene-
mu predsedniku Burgibi umirjenega
sogovornika.

Tunizijsko časopisje je torej vče-
raj upravičeno poudarjalo, da ne ver-
jame ameriškim zagotovilom, da ni-
so vedeli ničesar. Z njihovimi ra-
darskimi letali in z vsemi drugimi
elektronskimi napravami se po Sredo-
zemlju nihče ne pomika, da ne bi te-
ga vedeli tudi Američani. Časopisje
pa se upravičeno sprašuje, kje so

bile francoske sile, da niso opazile
napada, prav tako se sprašuje, ali
so bili tudi Italijani s svojimi radar-
skimi napravami slepi. Ob koncu
pa vsi navajajo, da je krivec tudi
tisti, ki ne prepreči kaznivega de-
janja.

Kljub izrazom solidarnosti vsega
sveta se Tunizija dobro zaveda, da
je v sili ostala sama, zaveda se, da
ne bo niti pred varnostnim svetom
OZN doživela tistega moralnega za-
doščenja, ki ji pripada, saj bodo ZDA
z vetom zavrnile vsako resolucijo, ki
bi obsodila Izrael. Ameriško državno
tajništvo je resnici na ljubo včeraj
skušalo nekoliko omiliti prve izjave
Bele hiše, a ni v bistvu spremenilo
ameriškega zadržanja.

Kot rečeno, je Zahodna Evropa
do skrajnosti zaskrbljena ob izrael-
skem napadu. Tunizija dobiva nove
in nove izraze solidarnosti, vsi pa po-
udarjajo, da je Izrael s svojim ne-
zaslišnim napadom zavrl možnost
mirnega reševanja bližnjevzhodne kri-
ze, ki bi ga lahko sprožil dogovor
med Arafatom in Huseinom.

Z izjemo misovcev in monarhistov
so tudi vse italijanske politične in
družbene sile obsodile izraelsko agre-
sijo.

Novosti

o atentatu

na brzec 904?

RIM — Kaže, da je prišlo do
pomembnih novosti v preiskavah
o atentatu na brzovlak 904 Neap-
elj - Milan z dne 23. decembra
1984. Peklenski stroj, ki je počil,
ko je vlak peljal po predoru med
Firencami in Bologno, je tedaj
terjal 15 človeških življenj in
okrog 200 ranjenih.

Včeraj se je razvedelo, da so
sodniki, ki vodijo ali sodelujejo
pri preiskavah, odredili v zvezi
s pokolom večje število hišnih
preiskavah ter izdali nekaj za-
pornih nalogov in sodnih poziv-
vov. Preiskovalci so že takoj po
atentatu usmerili svojo pozornost
v zlikovske kroge, v katerih se
srečujejo neapeljskega kamora
in fašistično prevratništvo. V
tem okviru naj bi prišli za za-
pahe »boss« Pipa Calò in neka-
teri njegovi pajdaši. Včerajšnja
operacija je zavita v strogo taj-
nost.

Dveurna splošna stavka prvi odgovor

delavcev na vladne gospodarske ukrepe

BOJAN BREZIGAR

RIM — Dveurna stavka prihodnjo sredo od
9. do 11. ure s skupščinami na delovnih mestih je
prvi odgovor sindikata na finančni zakon, ki ga
je prejšnji teden predložila vlada. To pobudo so
generalni tajniki vseh treh sindikalnih organizacij
Lama, Marini in Benvenuto obrazložili včeraj na
tiskovni konferenci, na kateri so ponovili povsem
negativno oceno vladnega predloga. Stavka bo splo-
šna, zadevala bo vse sektorje (javni prevozi bo-
do stali od 10. do 12. ure), zajamčene pa bodo
nujne javne storitve.

Stališče sindikatov v finančnem zakonu je ob-
razložil Benvenuto, ki je poudaril, da si sindikat
prižadeva za sanacijo gospodarstva, za omejitev
inflacije in za večjo stopnjo zaposlenosti. Pri-
pombe sindikalne federacije gredo torej v to smer.

Kar zadeva državne izdatke sindikat opozarja
predvsem, da se vlada ne loteva treh pomembnih
vprašanj politike dela in zaposlovanja, politike
znanstvene raziskave in inovacij ter politike in-
vesticij. Ob tem sindikati še zlasti zahtevajo zakon-
ski odlok v zvezi z zaposlovanjem na Jugu, to je
s problemom, o katerem je vlada dala že mnogo
zagotovil, a doslej obljub še ni izpolnila.

Kar zadeva dohodke sindikati ne podcenjujejo
izbire, da ne bo nove zaostitve neposrednih dav-
kov. Vendar so poleg te izbire potrebne še tri po-
membne odločitve in sicer zagotovitev ohranitve
dohodkov, ki jih je znatno okrnil fiscal drag, ob-
davčitev finančnih rent in uvedba davka na ve-
lika premoženja. Te ukrepe je treba sprejeti v
kratkem in jih mora označevati jasnost, ki je do-
slej ni bilo. Soočanje z vlado o teh vprašanjih je
potrebno tudi glede na potek pogajanj za nov
ustroj računanja premične lestvice. V zvezi s po-
dražitvami javnih storitev in socialnih dajatev pa
želijo imeti sindikati možnost, da razpravljajo o
kriterijih, na katerih so osnovana stališča vlade.
V nekaterih aspektih je zakon sprejemljiv kot
na primer povišanje socialnih dajatev za samostoj-
ne delavce, »solidarnostni prispevek« drugih po-
kojninskih zavodov ustanovi INPS in uveljavitev
načela, po katerem je treba upoštevati družinske

dohodke in ne dohodke posameznika. Sicer pa ima-
jo sindikati o zakonskem osnutku velike pomisle-
ke začeti prav v višino družinskih dohodkov, ki
bi morali biti »bolj realistični« umerjeni po itali-
janskem stanju in ne po pogojih tretjega sveta.

Obenem bi bilo treba tu uvesti primerni po-
pravek, in sicer upoštevati pri določanju družin-
skega dohodka samo 60 odstotkov tega dohodka,
ko gre za odvisne delavce. Nadalje sindikati po-
udarjajo, da je zgrešeno znižanje socialnih dajatev
na dohodke, ki presegajo trideset milijonov lir
letno, ker to predstavlja dodatno obremenitev sred-
njega sloja. Sindikati tudi menijo, da je treba
vprašanje družinskih doklad in pokojnin tesno
povezati z ukrepi v korist družin z eno samo plačo.

Poleg tega sindikati zahtevajo, da pride do
jasne razprave z vlado o podražitvah, tako da
bi ne bile slednje vzrok za naraščanje inflacije.
Prav tako je treba ponovno prediskutirati dolo-
čila v zvezi z dopolnilno blagajno. Končno pa sin-
dikalna federacija CGIL - CISL - UIL poudarja,
da ni mogoče s finančnim zakonom spremeniti
ustroja »socialne države« in da je treba torej
predvideti ukrepe, ki bi predstavljali organsko
reformo zdravstva, socialnega varstva in politike
zaposlovanja. Na tej osnovi je sindikat napovedal
dveurna stavko kot prvo akcijo v okviru splošne
mobilizacije delavstva

Stanovanjska kriza v Trstu:
novembra 400 sodnih izgonov

NA 4. STRANI

Ob zapletih v zvezi s predlaganim vrhom Zahoda

Mitterrand slovesno sprejel Gorbačova

PARIZ — Generalni tajnik KPSZ
Mihail Gorbačov je včeraj prispel na
svoj prvi uradni obisk v Francijo, ki
je hkrati tudi njegovo prvo potovanje
na Zahod, odkar zaseda najpomemb-
nejše politično mesto v SZ. Na le-
tališču Orly ga je ob 16. uri sprejel
francoski predsednik Francois Mit-
terrand s cerimonialom, ki ga običaj-
no prirejajo državnim poglavar-
jem.

Takoj po pozdravnih nagovorih na
letališču sta se državnik s sestala v
Elizejski palači na prvem izmed tren-
pogovorov, ki so predvideni med šti-
ridnevnim obiskom sovjetskega prva-
ka. Govorila sta oz. bosta o izbolj-
šanju bilateralnih odnosov tako na
politični kot na gospodarski ravni, ki
so se v nasprotju z De Gaullovo tra-
dicijo v zadnjih letih nekoliko ohla-

dili, pa tudi o mednarodnih proble-
mih skupnega interesa, kot je nad-
zor nad svetovnim oboroževanjem.
Gorbačov bo skušal od svojega sobe-
sednika doseči čimvečjo podporo no-
vim sovjetskim predlogom za ženev-
ska razorožitvena pogajanja. Znano
je, da ima Francija hude pomisleke
glede ameriške strateške obrambne
pobude (»vesoljskega ščita«), ki pred-
stavlja za SZ eno najhujših ovir v
naporih za zavezitev oboroževalne
tekm.

Medtem pa je Mitterrand že napra-
vil svojemu sovjetskemu gostu »daro-
ilo«, še preden je dopotoval v Pariz.
Francoski predsednik je namreč »d-
povedal svojo udeležbo na vrhu Za-
hoda, ki ga je za konec tega meseca
sklical Reagan. Z ameriškim pred-
sednikom se bo najbrž sestel pose-

bej. Včeraj pa sta Belgija in Nizo-
zemska zahtevali, naj bo vrh v ok-
viru NATO.

Umrli Rock Hudson

LOS ANGELES — Včeraj popoldne
je po daljši bolezni umrl znani film-
ski in televizijski igralec Rock Hud-
son. Bil je star 59 let in je že nekaj
let bolehal za AIDS, sindromom pri-
dobljene imunodeficitarnosti. Zdravni-
ki so mu skušali na vse načine re-
šiti življenje, zdravil se je tudi v
Franciji, vendar »skuga 20. stoletja«
kot so jo imenovali, mu ni prizanesla.
Rock Hudson je bil zelo priljubljen
pri ženskem občinstvu in ko je pred
meseci priznal, da je homoseksualec,
je bil to za Američane hud šok.

Včeraj v evropskih nogometnih pokalih

Vse italijanske ekipe naprej

Jugoslovani brez Sarajeva

Vseh šest italijanskih ekip se je
uvrstilo v drugo kolo evropskih no-
gometnih pokalov, medtem ko je Ju-
goslavija izgubila svojega predstavi-
nika v pokalu prvakov, moštvo Sara-
jeva. Izločitev jugoslovanskih držav-
nih prvakov proti skromni finski eki-
pi Kuusysi (Sarajevčani so tudi vče-
raj doma izgubili z 1:2) predstavlja
eno največjih presenečenj prvega ko-
la. Italijanska predstavnik v tem
pokalu, Juventus in Verona pa sta
se uvrstila v osmino finala. Turinčan-
i so brez težav in za zaprtimi vrati
odpravili Luksemburžane (4:1). Vero-
na pa je poskrbela za lep podvig in
v Solunu celo zmagala z 2:1.

V pokalu pokalnih prvakov je Samp-
doria tesno premagala grško Larisso
(1:0), C. zvezda pa je v Švici proti

ekipi Aarau izenačila (2:2) in se u-
vrstila v nadaljnje kolo, saj je doma
zmagala z 2:0.

Tudi v pokalu UEFA so se uvrstile
v drugo kolo vse italijanske in jugo-
slovanske ekipe. Inter, ki je slavil do-
ma s 5:1, je proti St. Gallnu igral
brez gola. Milan je z zelo dobro igro
nadoknadil neugoden izid iz Francije
(1:3) in premagal moštvo Auxerre s
3:0. Torino pa je v Grčiji po zelo
borbenem srečanju igral proti Pa-
nathinaikosu neodločeno 1:1. Splitski
Hajduk (5:1 doma) je v Metzu ize-
načil (2:2), beograjski Partizan pa
je portugalski ekipi Portominese na-
sul štiri zadetke in se brez težav u-
vrstil v šestnajstino finala.

NA 10. STRANI

O paketu za TS in GO bo sklepala komisija

RIM — Pomemben korak naprej k odobritvi »paketa Altissimo«, zakonskega ukrepa v korist gospodarstva razvoja Trsta in Gorice. Včeraj je namreč proračunska komisija v poslanski zbornici soglasno iznesla zahtevo, naj se za odobritev tega ukrepa poveri komisiji zakonodajno pristojnost, kar pomeni znatno pospešitev parlamentarnega postopka. Obenem so tudi sklenili, da imenujejo ožji odbor, ki bo preučil morebitne popravke in torej izdelal dokončno besedilo.

Do teh sklepov je prišlo po poglobljeni razpravi, v katero sta med drugim posegla goriški demokristjanski poslanec Rebutta in tržaški komunistični poslanec Cuffaro. Rebutta je v svojem posegu uvodoma poudaril, da je bilo ozemlje tržaške in goriške pokrajine po drugi svetovni vojni močno okrnjeno, kar je seveda negativno vplivalo na gospodarski razvoj. Bilo je sicer nekaj pobud in olajšav, predvsem na industrijskem sektorju, vendar je večina teh olajšav izginila z uvedbo davčne reforme. Tudi opustitev krajevnega davka na dohodke ILOR bo zapadla s koncem leta. Tudi učinki velikih investicij v javna podjetja so splahneli, če le pomislimo, da je kriza v podjetjih z državo soudeležbo (ladjedelskih in železarskih) povzročila tudi krizo številnih majhnih vzporednih podjetij. Zaradi zmanjkanja zaposlenosti v velikih državnih podjetjih, pa tudi zaradi krize jugoslovanskega gospodarstva, ki je povzročila krizo terciarnega sektorja v Trstu in v Gorici, je prišlo v teh dveh mestih do gospodarskega stanja, ki je težje kot drugod v državi, in ki je obenem strukturalno povezano s tem ozemljem.

Vlada je, po mnenju Rebutte, razumela to stanje in ga resno načela. Sedaj prebivalstvo pričakuje odobritev tega ukrepa, v katerem goriški poslanec z velikim zanimanjem gleda predvsem na nove zaposlitvene možnosti, na posege v korist znansstvene raziskave ter na sredstva za sklad za Trst, sklad za Gorico in ro-

tacijski sklad. Ob koncu je Rebutta načel še nekatera specifična vprašanja, ki zadevajo Gorico. Tako je dejal, da bo treba nujno podaljšati režim goriške proste cone, ki zapade ob koncu letošnjega leta.

Tržaški poslanec Cuffaro pa je v svojem posegu poudaril, da prebivalstvo že dolgo pričakuje ta ukrep in ga je treba torej čimprej odobriti, dejal pa je, da se ne gre za razvojno politiko obmejnih področij, o kateri so bili predloženi drugi zakonski osnutki. Doslej so oblasti le občasno obravnavale vprašanje razvoja Trsta in Gorice, pa čeprav so bile rešitve včasih zelo drage; sedaj je treba to usmeritev spremeniti in racionalizirati ukrepe, izdelati je treba strateški načrt, ki bi bil čim stvarnejši in ki bi predvidel ukrepe, ki bi nato sami spodbujali nove investicije. V tem okviru je treba tudi aktivirati kooperacijo s sosednjimi državami in oživiti proizvodno tkivo.

Sedanji ukrep, je poudaril Cuffaro, je torej pozitiven predvsem kot prvi korak k tej razvojni politiki in komunisti že sedaj zahtevajo jamstva, da bo do te politike tudi prišlo. Izrekajo se torej za ta zakonski osnutek, h kateremu bodo vsekakor predlagali nekaj popravkov in izboljšav. Poleg tega bodo predlagali nekaj določil v zvezi z višješolsko izobrazbo in z upravljanjem velikih skladov in znansstveno-raziskovalnih ustanov. Pri tem pa nasprotujejo novim pooblastilom vladi, ki bi pomenila samo zavlačevanje, ampak so za kratka in jasna določila, ki bi začela delovati takoj.

Po posegih liberalca De Luce in misovca Parigijske je razprava končala s predlogom demokristjana Sinesia, da zahtevajo »zakonodajno raven« razprave v komisiji, kar je bilo soglasno sprejeto. Ob koncu včerajšnjega zasedanja komisije je poročevalec, tržaški demokristjanski poslanec Coloni izrazil zadovoljstvo nad včerajšnjimi sklepi, kar pa zadeva popravke je zagotovil, da jih bo preučil ožji odbor, ki se bo verjetno sestel že prihodnji teden.

BOJAN BREZIGAR

Ob jubilejnim zasedanju generalne skupščine Zadolženost nerazvitega sveta v ospredju razprav pred OZN

V New Yorku se nadaljuje jubilejno zasedanje Generalne skupščine Združenih narodov, ki bo ob svoji 40-letnici doseglo vrhunec v zadnji dekadi tega meseca, ko se bodo tam zbrali mnogi predsedniki držav in vlad z vsega sveta. Tudi temu zasedanju so vtisnili svoj pečat nevrščeni s svojimi problemi, priporočili, opozorili in načrti. Sfera bloksovskih odnosov prednjači po ostrini določenih problemov (oboroževanje) in po nekaterih novejših premikih (bližnje srečanje Gorbacov - Reagan), toda tudi vloga nevrščeneh je tako rekoč zmeraj bolj prvorazredna.

Kot je že tradicija, tudi tokrat se bodo sešli v New Yorku visoki predstavniki gibanja nevrščeneh in obravnavali žgoča ter dolgoročna vprašanja Tretjega in Četrtega sveta. Razumljivo je, da bodo ob letošnji priložnosti črpali teme in zasnovne in motivike nedavnega srečanja nevrščeneh v Luandi. Predstavniki Latinske Amerike pa so se že dogovorili, da bodo problem dolgov, ki je bistven pri napredku držav v razvoju, načeli, kar tudi že delajo, neposredno na zasedanju generalne skupščine.

Problem dolgov je kapilarnega pomena, vendar ne več samo za dolžnike, pač pa tudi za upnike. Potemtakem ni čudno, če to vprašanje zmeraj bolj prodira v mnoge pore zasedanja. Dolgov je namreč že za blizu tisoč milijard dolarjev, v lestvici dolžnikov pa sta na prvih mestih Brazilija, ki je dolžna okrog 105 milijard, za njo pa Mehika s 100 milijardami dolga. Katastrofa, ki je te dni prizadejala Mehiko, ne sodi neposredno v to temo, brzokone pa bodo storili kakorak, da bi omilili njen položaj. Perujski predsednik pa je že naglasil, da njegova država ne bo mogla za nobeno ceno odvajati letno več kot 10 odstotkov svojih izvoznih dohodkov, »sicer bo prizadel še najbolj skromen gospodarski razvoj, revščina pa se bo širila«.

Predstavniki prav teh treh držav so predlagali določen moratorij za povrnitev dolgov. Zdi se, da bo zahteva za preložitve odplačevanja nekaj skupni imenovalec držav v razvoju. Kakopak je ta zahteva v zdajšnjih razmerah najbolj naravna in preprosta, čeprav je problem dolgov seveda povezan s širšo potrebo po novi svetovni gospodarski ureditvi, ki bo edina lahko omogočila državam v razvoju obračun s preteklostjo.

Pri tem pa kaže obrniti pozornost na nekatere novosti, ki še niso tako rekoč otipljive, vendar vzbujajo določene upe. Predstavniki Mednarodnega monetarnega sklada, ki bo v kratkem imel v Seulu redno zasedanje skupaj z delegati Svetovne banke, so namreč prozorno dejali, da je Sklad ravnal dosedaj v glavnem napak, »ker je pri problemu dolgov večinoma krpal, skrat-

ga gasil požare, namesto da bi ugotavljal njihove vzroke.« Na svetu UNCTAD (Svetovne organizacije za trgovino in razvoj) v Ženevi pa so bili še bolj kategorični. Menili so namreč, da so se razviti dosedaj bolj ukvarjali s problemi »reševanja krize«, kot pa s problemom »usposabljanja držav v razvoju«, ki je poglavitni za napredek vsega svetovnega gospodarstva.

Kajpak te izjave še nimajo uradne oznake in jih ni moč jemati kot zanesljiv start za novo politiko. Vsebujejo pa le, kot navajajo tudi v Združenih narodih, otenke, ki so po svoje novi in zanimivi. Položaj nerazvitih je navsezadnje resnično grozljiv in ne dopušča več zatiskanja oči. Dobršen del tako imenovane Tretjega sveta, v katerem bo čez kakih deset let več kot 80 odstotkov svetovnega prebivalstva, se spopada naravnost z eksistenčnimi problemi, kot je rekel na zasedanju v New Yorku tudi jugoslovanski sekretar za zunanje zadeve, Dizdarevič. Pri zdajšnji stopnji rasti bi države v razvoju potrebovale vsaj sto let, da bi dosegle povprečno raven razvitih.

Uveljavljati se je začelo potemtakem spoznanje, čeprav zaenkrat komaj zaznavno, da terja problem dolgov uresničevanje principa »skupne odgovornosti«, razvitih in nerazvitih. Na zdajšnjem zasedanju generalne skupščine pa vse bolj jasno prodira tudi stališče, konec koncev skladno s smerjo začrtano nedavno v Luandi, da bo treba pospešeno utrjevati »podlago za dialog« med tako rekoč revnimi in bogatimi. Vemo, da obstajajo pri tem tudi drugačna mnenja, bolj ekstremna, toda jih gibanje nevrščeneh odločno odklanja, saj bi skrajnostni prijemi peljali naravnost v svetovno gospodarsko anarhijo.

Seveda je Organizacija združenih narodov najbolj kvalificiran sedež za uveljavitev in razmah dialoga. Delegati številnih nevrščeneh dežel so v New Yorku osredotočili svoje nastope prav na potrebi po mnogo večji aktivnosti in iniciativnosti svetovne organizacije v razreševanju problema dolgov. Odločnejši spopad s tem problemom neposredno v Združenih narodih bi nemara prispeval k še večji veljavi dveh bistvenih postavk za delo in ravnanje svetovne organizacije: prvič, njene resnično svetovne domene se pravi, da ne sme postati instrument mednarodnih problemov, sporov in pritiskov, in drugič, multilateralnega, ne pa bilateralnega reševanja problemov, kot si na žalost večinoma prizadevata velesili. Tak premik pa bi prejšnji pripeljal tudi do tega, da bi začeli končno uresničevati vrsto resolucij, ki so jih Združeni narodi sprejeli že pred leti in žal ostajajo »lettre mort«.

MIRO KOCJAN

V Frankfurtu in Stuttgartu spet poulične demonstracije

BONN — Predsinočnim so bile v Stuttgartu in Frankfurtu nove poulične demonstracije, ki so se izrodile v vandalizem in spopade s policijo. Kot že v ponedeljek in nedeljo, so se med demokrate, ki so protestirali zaradi sobotnega neonacističnega shoda in smrti 36-letnega delavca Guenterja Sareja pod policijskim vozilom, pomešali zločinski in politično provokatorski elementi, saj so se javni shodi protinacistov mirno iztekli.

V torek zvečer je bilo pred Paulskirchejem zakonito zborovanje v organizaciji številnih političnih sil, med njimi »zelenih«, ki so poskrbeli za red in disciplino. Po shodu, ki so se ga udeležili tisoči ljudi iz vse Nemčije, so se demokrate naglo razšli v skupnicah, nekaj sto mladih pa je uprizorilo nedovoljen protesten poulični pohod in tako je nastal kratak stik s policijo.

Podobno se je zgodilo v Stuttgartu, kjer je nekaj sto zelo mladih, med katerimi je bilo veliko »punkov«, brezposelnih in družbeno izrinjenih, povzročilo veliko gmotno škodo v samem središču. Šlo je za načrtno vandalstvo pod pretezo antinacističnega razpoloženja. Pet policistov je bilo ranjenih, a kar 200 razgretežev je končalo za rešetke.

Proces o atentatu na papeža

Na vrsti je Antonov

RIM — Sodniki so včeraj pričeli zasliševati Sergeja Ivanova Antonova, ene ključnih oseb na procesu o atentatu na papeža. Od treh bolgarskih državljanov, obtoženih sodelovanja v atentatu, je edini, ki je priprt v Italiji.

Na zatočno klop pred sodniki je Antonov sedel okrog 12. ure in na njej ostal pičlo uro. Kot že nešteto krat v preteklosti, je takoj izjavil, da so povsem nesnovane vse obtožbe proti njemu in da med drugim Mehmeta Alija Agcāja, ki je v sodni dvorani sedel poleg njega, sploh ne pozna. Toda predsednik sodišča Santiapichi na včerajšnji obravnavi ni šel s svojimi vprašanji »in medias res«. Zanimala ga je Antonovova preteklost in med drugim kako to, da se Bolgar, ki je bil od leta 1977 načelnik predstavništva Balkanaira v Rimu, vse do danes ni kaj prida naučil italijanščine. Antonov je povedal, da je leta 1966 opravil srednješolsko maturo nato nekaj semestrov študiral filologijo na sofijski univerzi, vendar je študij opustil in se zaposlil v neki knjižnici. Leta 1970 se je oženil in kmalu za tem našel službo pri Balkanairu. Ker je obvladal francoščino, da ga je letalska družba poslala v tujino, in sicer v Rim. Znanje italijanščine da za to službo ni bilo obvezno ne potrebno.

Vzhodnonemški predsednik Honecker v Beogradu

BEOGRAD — V glavno mesto Jugoslavije je včeraj dopotoval predsednik državnega sveta Nemške demokratične republike in generalni sekretar Enotne socialistične partije Nemčije Erich Honecker. Na uradni in

prijateljski obisk sta ga povabili predsedstvo SFRJ in predsedstvo CK ZKJ.

Na letališču v Surčinu so gosta iz NDR pozdravili predsednik predstestva SFRJ Radovan Vlaković, pred-

sednik predstestvo CK ZKJ Vidoje Žarković ter druge jugoslovanske osebnosti. Po vrsti protokolarnih obiskov in obveznosti so se včeraj popoldne v Beogradu že začeli uradni pogovori. (dd)

Bencin od danes dražji za 10 lir

RIM — Cena bencina v Italiji se je opolnoči povišala za 10 lir pri litru. Liter super tako od danes velja 1325 lir, liter bencina brez svinca 1350 lir, liter normalnega bencina 1275. Gre za sklep medmistrskega odbora za cene, ki se je sestel pod predsedstvom ministra za industrijo Altissimo.

SFRJ obsoja izraelski napad na ozemlje suverene Tunizije

BEOGRAD — Predsedstvo zvezne konference SZDL je v imenu državljanov SFRJ izrazilo globoko ogorčenje ter najostreje obsodilo vandalski napad Izraela na sedež PLO v Tunisu ter kršitev suverenosti prijateljske in nevrščene Tunizije. S tem barbarskim dejanjem je Izrael še enkrat pokazal pravo lice svoje agresivne in ekspanzionistične politike ter prakso državnega terorizma ne le proti arabskim državam in palestinskemu narodu, temveč tudi širše.

Predsedstvo SZDL meni, da je treba najodločneje zaustaviti takšno ravnanje Izraela, s katerim ogroža mir v svetu. Hkrati ponovno izraža pripravljenost, da še naprej podpira in še solidarizira z bojem PLO, edinega legitimnega predstavnika palestinskega naroda, za uresničevanje njihovih neodtujljivih nacionalnih pravic. (dd)

□ BEOGRAD — Zvezni zbor skupščine Jugoslavije je na včerajšnji seji sprejel deklaracijo ob 40-letnici ustanovitve Organizacije združenih narodov. Deklaracija med drugim poudarja, da OZN tudi v prihodnje ostaja nezamenljiv dejavnik sodelovanja in sporazumevanja v današnjem svetu, v katerem sta mir in napredek nedeljiva. V minulih 40 letih se je Jugoslavija neprekinjeno in dosledno držala načel in ciljev listine OZN ter uresničevala svojo neodvisno politiko v duhu miroljubne in aktivne koeksistence. Skupščina Jugoslavije je z omenjeno deklaracijo pozvala vse dejavnike v državi, naj primerno obeležijo pomembno obletnico svetovne organizacije. (dd)

Reaganova administracija je morala popustiti

Koncesije ZDA glede evroraket: o izstrelitvi bo odločal Haag

DEN HAAG — Nizozemski premier Ruud Lubbers je pred včerajšnjim parlamentu v Haagu predstavil osnutek sporazuma o manevrirnih raketah, po katerem o pritisku na gumb, ki bi sprožil orožje, ne bi odločali Bela hiša in ameriška posadka v jedrskem oporišču na Nizozemskem, ampak bi se morale ZDA zadnjič minuto pred izstrelitvijo posvetovati z Nizozemsko.

Takšna koncesija Washingtona — neobičajna, ko gre za ameriško jedrsko orožje na ozemlju atlantskih zaveznikov — ima en sam očitni cilj: pomagati vladi v Haagu pri razrešitvi zapletene uganke, da bo instalirala jedrsko orožje, hkrati pa dobi na svojo stran večino v parlamentu. Če parlament ne bo blagoslovil takšne odločitve, bo vlada skoraj zagotovo morala odstopiti.

Sporazum med ZDA in Nizozemsko, o katerem sta se strani dogovarjali nekaj tednov, naj bi začel veljati takoj, ko bi vlada uradno odločila o namestitvi 48 jedrskih raket srednje-

ga dosega na nizozemskem ozemlju: bi parlament njeno odločitev potrdil.

Po tem dogovoru z ZDA je mogoče sklepati, da je vladi v Haagu uspelo ustreči eni od glavnih zahtev opozicije v parlamentu, po presoji katere je nesprejemljivo, da bi o jedrski obrambi Nizozemske odločal predsednik druge države.

Po prevladujočem prepričanju je Lubbersova vlada s takšno cikcakasto politiko že odstranila večino ovir, ki jo ločijo do dokončne odločitve o ra-

ketah. Nizozemska je zadnja članica atlantskega pakta, ki še odlaša z namestitvijo manevrirnih raket.

A da bi videli, kaj se bo izcimilo iz sedanjega manevriranja vlade v Haagu, bo treba najbrž počakati do zadnjega trenutka. V naslednjih tednih jo čakata vsaj še dve preizkušnji: prva, kaj bo parlament uradno sklenil o jedrski pogodbi z ZDA; druga, kakšne bodo posledice velike akcije »odpora proti raketam«, ki namerava v naslednjih dneh izvesti splošni referendum o instaliranju ra-

ket v državi. Odbor se je odločil, da ob pomoči drugih mirovnih gibanj organizira plebiscitarno glasovanje »od hiše do hiše«. Izid referendum bo odbor pismeno posredoval vladi do konca tega meseca.

Z drugimi besedami, mirovne sile na Nizozemskem, ki so vlado nekajkrat prisilile, da je preložila odločanje o raketah, se še vedno nočejo pomiriti z vse močnejšimi glasovi, da bodo rakete vendarle prišle na Nizozemsko. Haag bo 1. novembra dokončno objavil, ali sprejme orožje ali

ne, glede na število sovjetskih raket SS-20 v tistem trenutku. Če jih bo več kot junija lani, bo odločitev pozitivna, če jih bo manj, bo proti manevrirnim raketam.

Po mnenju bruseljskega štaba NATO, naj bi šlo za golo formalnost: junija lani je po uradnih podatkih zveze imela Sovjetska zveza 378 raket SS-20, po podatkih, ki jih je objavila sredi septembra letos, jih je bilo že 441.

Odločitev o raketah naj bi bila praktično že izvršeno dejstvo tudi zato, ker so po uradnih izjavah Haaga padli v vodo vsi diplomatski poskusi, da bi Sovjetska zveza s kakršnimkoli ukrepom vplivala na odločitev nizozemske vlade. Haag je medtem svoje prepričanje, da bo moral popustiti pritiskom v NATO, konec septembra med sestankom zunanjih ministrov Van Den Broeka in Severnadzeja v New Yorku, tudi uradno sporočil Sovjetski zvezi.

DUŠAN SNOJ

Sinoči naj bi bil potrjen za videmskega župana

Nenadna smrt Candolinija odprla vrsto vprašanj

VIDEM — Nenadna smrt odvetnika Angela Candolinija, 11 let župana v Vidmu, ki so ga nameravali sinoči ponovno izvoliti na to pomembno mesto, odpira vrsto vprašanj. Več kot štiri mesece in pol so namreč trajala pogajanja med strankami večinske koalicije za sestavo odbora, tako v videmski občini kot na pokrajini. Končno, potem ko so se demokristjani domenili s socialisti, republikanci in liberalci, da sestavijo v obeh telesih štiristransko koalicijo, sta bili sklicani za včeraj seji pokrajinskega in občinskega sveta.

Na čelu obeh uprav bi bila izvoljena demokristjana (Candolini na občini, Venier na pokrajini), vendar bi bilo zastopstvo socialistov v obeh telesih večje od prejšnjega. Socialisti so se namreč potegovali za župansko mesto v Vidmu in so zato na majskih volitvah predlagali kot župana poslance Fortunato. Potem ko je bil Fortunato imenovan za ministra v rimski vladi, so socialisti to namero opustili. Ker pa so na majskih volitvah pridobili, tako v Vidmu, kot v vsej Furlaniji precej glasov, in s tem tudi več svetovalcev, so zahtevali in dobili več odborništev. Socialdemokratov v obeh odborih ne bo. To iz preprostega razloga, ker so izginili s pozornice. Edina dva pokrajinska svetovalca te stranke Rosenwirth in Mazzola sta namreč prestopila k socialistom. PSDI nima torej v pokrajinskem svetu svojega zastopnika. Aldo Mazzola, ki je bil izvoljen v Nadiških dolinah, je celo med odborniki.

V pokrajinskem odboru bo tudi demokristjan Sergio Sinicco dosedanj predsednik Gorske skupnosti za Tersko dolino. V videmskem občinskem svetu pa so socialdemokrati izvolili štiri svetovalce. Vendar pa so trije neodvisni, zastopniki zasebne radiotelevizijske postaje RDF. Nočijo v socialdemokratsko stranko. Edini član PSDI, ki je v videmskem občinskem svetu, Dalla Rosa, pa bo najbrž prestopil v demokristjansko stranko. Zaradi tega tudi v videmskem občinskem svetu ne bo socialdemokratskega zastopstva.

Predsednik deželnega sveta Veneta Guidolin na obisku v Sloveniji

BENETKE — Predsednik deželnega sveta Veneta Francesco Guidolin se bo na povabilo predsednika skupščine SR Slovenije Vinka Hafnerja danes in jutri mudil v Ljubljani, kjer bo imel vrsto srečanj z najvišjimi krajevnimi oblastmi. Poleg s predsednikom skupščine Hafnerjem se bo Guidolin sestel s predsednikom izvršnega sveta Dušanom Šinigojem, predsednikom SZDL Francem Setincem in s predsednikom ljubljanske občinske skupščine Tino Tomlje. V središču pogovorov bo iskanje primernih in vedno večjih oblik sodelovanja med obema državama na področjih skupnega interesa, kot so trgovinske izmenjave, pristaniška problematika, infrastrukture, prevozi, zdravstvo, krajinska zaščita, turizem, kultura in institucionalna vprašanja.

MIŠKO KRANJEC

Povest o dobrih ljudeh

113.

»Jutri odidem,« je rekel, ne da bi ji odgovoril. »Skrajni čas je.«

»Kaj pa še hočeš? Kar je bilo, se ne vrne več in brez pomena bi bilo presojati pravilnost ali nepravilnost vsega storjenega, pač pa bi se moral vsakdo vprašati, ali je bilo nujno, kar je bilo kdaj.« Polotila se ga je strast, nenadoma se mu je zazdelo, da bi ta trenutek mogel vse izpovedati, vse do poslednje pičice. Pa se je vendar premagal. »Vetrovi pihajo vso pomlad in se ne sprašujejo, zakaj, ptice letajo po zraku, metulji, čebele, vse gre svojo pot in se ne sprašuje, zakaj. Ribe skačejo nad vodo in čeprav bi lahko površen človek dejal, da zato, ker love mušice, ni to pravi odgovor; in tudi ribe se ne sprašujejo, zakaj. Še sonce se ne sprašuje, zakaj sije in greje zemljo. Tako je odločila narava, tako je od vekov in tako bo ostalo. Samo človek naj bi se vprašal: zakaj? Tako je odločeno; odločeno je, da bosta stara Koštrčeva sangerjara v samotni in si izkazovala poslednjo ljubezen, Peter Koštrca njen vnuk pa bo taval po svetu, kradel in dajal, kjer je premalo. Zato Peter Koštrca ne bo nikdar umrl. Mogoče se bo spremenilo ime, a bistvo Petra Koštrce bo ostalo in živelo do kraja sveta. Petra Koštrco bodo nemara obesili, toda vsebine Petra Koštrce ni moč obesiti. Ta ostané nedotaknjena. Ali hočeš

še kaj?« je vzkliknil.

Katica je odmajala. »Dovolj ste povedali,« je rekla tiho z veliko bolečino. »Tako težko mi je pri srcu, ko mislim na vse, kar ste povedali.« Pokrila si je obraz z dlanmi, kakor bi hotela zajokati.

To ga je osupnilo in gledal jo je, ne da bi si vedel pomagati.

»Zdaj te je sram,« je govoril kakor zase, »in vendar si hotela vedeti vse. Ali sem tudi tebi napravil, kaj žalega? Da, tudi tebi! Pa bom popravil; ko pojdem zdaj v svet, bo moja edina naloga, da ti privoim Marto. Ko se bo vrnila, ne bo mene nikdar več. Motiš se, če misliš, da bo Marta Katica še kdaj ljubila. Katica bo ljubila samo Peter Koštrca. Kljub temu se bo zgodilo, kakor želiš, čeprav boš razočarana — Toda, kaj misliš zdaj?« je vprašal smehljaje. »Gotovo misliš, kako grd človek je Peter Koštrca, a ne?«

Prikimala je. »To sem mislila.«

Peter se je grenko nasmešnil. Potem se je vzdignil. Stal je za trenutek in gledal predse. Na Muri so ropotala mlinska kolesa, nekje je igral pastir na stranskiščici. Ali se je Peter spomnil tistih daljnih let, ko je zalezoval Femo na paši? Ali se je spomnil bolj veselih dni? O tem ni nič povedal, marveč je rekel:

»Pojdiva, Katica. Čas je, da se vrneva.«

Ona pa si je še vedno zakrivala obraz z dlanmi. Nato je prosila, rekoč:

»Sedite, Peter!«

Še jo je gledal, potem je le sedel k njej. Prijela ga je za roko. »Zdaj,« je rekla, »ste hudi name?«

»Zakaj bi bil hud?«

»Ker sem vam povedala resnico; tako, kakor mi slimi.«

Na zadnji ponedeljkovi seji v Trstu

10 SKGZ z zaskrbljenostjo obravnaval vesti o zavlačevanju priprav za zaščitni zakon

TRST — Izvršni odbor Slovenske kulturno gospodarske zveze je v ponedeljek v Trstu z zaskrbljenostjo obravnaval zadnje vesti iz Rima o ponovnem zavlačevanju razprave in priprav za globalni zaščitni zakon. Zavrtnjen je bil sicer predlog za nove avdicije, katerega je sprožil posl. Garibaldi na seji prve komisije senata. Toda prišlo je do sklepa, ki pomeni dejansko hudo zavlačevanje. Predvsem pa je predsednik Garibaldi v razpravi navajal nekatera povsem nesprejemljiva stališča. Dejal je, da je treba še razpravljati o teritoriju, za katerega naj velja zakon, da je v vprašanju številčno ugotavljanje in torej preštevanje in končno, da se je treba vprašati, če ne zadostuje usklajevanje že obstoječih norm v korist manjšine. Kot krona pa naj bi bilo še vprašanje, če je res, da so Slovenci najbolj zaščiteni manjšina v Evropi.

Poleg tega prihaja do nadaljnje in zaostrene kampanje zlasti po tržaškem italijanskem dnevniku, le malo pa je javnih glasov v našo korist. Izvršni odbor je bil zato mnenja, da je treba zlasti v Primorskem dnevniku odločneje odgovorjati na obtožbe, na izkrivljanja in na podtikanja. To tudi zato, ker je treba podrobneje informirati naše ljudi, pa tudi zato, da na tak način pride do izraza dokumentirano mnenje slovenske narodnostne skupnosti. K sodelovanju k tej protiofenzivi je izvršni odbor SKGZ pozval vse slovenske pišočke ljudi, še zlasti pa nekatere organizacije in ustanove in med njimi seveda v prvi vrsti SLORI.

Izvršni odbor je podprl stališča in zaključke

razprave odbora za množično obveščanje, da je treba na konkretnější način takoj odgovorjati in obveščati sodržavljane italijanske narodnosti. V javnost prihaja preveč izkrivljenih in sovražnih informacij o slovenski narodnostni skupnosti in je nanje treba odgovorjati, istočasno pa tudi na primeren in sprejemljiv način obveščati o dosežkih in o stanju manjšine. Izvršni odbor se je strinjal s profesionalnim pristopom, ki je že bil učinkovit v okviru agencije Alpe-Adria in informacijskega centra in je podprl konkretne načrte in napore, da se ta dejavnost učinkovito okrepi.

Izvršni odbor je razpravljal o vrsti obiskov in stikov. Nekateri člani so se razgovarjali s predstavniki slovenske komisije pri deželnem vodstvu PSI in so poglobili nekatera pereča vprašanja krajevnih ustanov. Sestanek je bil ocenjen kot zelo pozitiven v prizadevanjih, da se odprta vprašanja rešijo. Podano je bilo podrobno poročilo o obisku delegacije Zveze v Mariboru in o obisku teritorialnega odbora SKGZ iz Goriške v Trebinju. Delegacija SKGZ bo 14. in 15. oktobra gost SZDL Makedonije, obisk se bo pričel na Ohridu, zaključil pa v Skopju. Dan kasneje pa bo delegacija SKGZ imela daljši razgovor v Beogradu s predsednikom zvezne konference SZDL Jugoslavije tov. Grlickovom, ob tej priliki se bo sestala tudi s predstavniki SZDL Srbije in z redakcijo Politike.

Končno je izvršni odbor razpravljal še o organizacijah manjšin v italijanskem in evropskem okviru in o nekaterih problemih šolstva v Beniciji.

Gospodarsko pismo iz Slovenije

Država spet jemlje pri kupcih

JOŽE PETROVČIČ

in podobno, zmanjšali pa naj bi tiste davke, ki zavirajo večjo živahnost tako družbenega kot zasebnega gospodarstva. Vendar prav veliko sprememb v davčni politiki doslej še niso izpeljali. Če nekoliko zlobno pripomnimo: ni se jih dalo izvesti zato, ker je bilo veliko iznajdljivosti predvsem pri izmišljanju novih davkov, zelo malo pa je bilo zamisli, kako z davki vplivati blažilo na gospodarsko dejavnost. Zato so se posamezne skupščine nekaterim drugačnim (in novim) davkom uprle.

Ker pomembnejših sprememb v jugoslovanski davčni politiki (še) niso izpeljali, je imel ZIS pri takratnem iskanju denarja za državni proračun na tej strani povsem zvezane roke. Denar pa mora iskati, ker tudi letos ni uspel zmanjšati državnega proračuna. Zakaj mu ne uspe zmanjšati proračuna, pa je širše vprašanje, tako da odgovora ne kaže terjati samo od vlade, ampak pravzaprav od širšega vodstva dežele, ki ne uspeva zmanjšati denarnih zahtev tistih, ki iz zveznega proračuna dobivajo največ denarja. Zato se v zvezni skupščini že nekaj let ponavlja znana »potrošniška« igrice: kot da bi hotel narediti lepo gesto, ZIS najprej sporoči, da bo močno oklestil zvezni proračun, hkrati pa ve, da bodo vsi, ki dobivajo denar iz zveznega proračuna, zagnali vik in krik (kar se tudi zgodi), zato v takšnem vzdušju takoj

za prvim ponudi nov predlog zveznega proračuna (ki je seveda bistveno večji), ki pa ga napadejo drugi z dokazi, da je to zalivanje inflacije in negospodarno trošenje denarja. Kompromis je sprejet med obema zahtevama, vendar je to kompromis, pri katerem vsi držijo figo v žepu, kajti povsem utečeno je že, da takoj po počitnicah zvezna vlada zahteva dovolitev za povečanje proračuna (okoli česar potem ni več velikih razprav). Tako — čeprav smo nekoliko karikirali — je bilo tudi letos: rebalans proračuna za dobrih 18 milijard dinarjev je bil sprejet brez posebnih zadreg. In nekaj od teh 18 milijard skuša zdaj vlada dobiti z novimi davki za promet blaga na drobno.

Zvezna vlada ne ve, kam drugam, naj bi se zatekla po denar: denarja za potrebe zveznega proračuna (tako kot nekdaj) ne sme tiskati, republike pa so sporočile, da denarja za pokrivanje rebalansa ne zmorejo zbrati. Ubrana je bila najlažja in najpreprostejša pot: denar je treba pobrati kupcu — kot da je ta edini, ki ga še ima.

Toda takšna čarobna paličica ne zna čarati kar v nedogled. Pomembno je, kako bodo kupci sprejeli ta ukrep. Večji davki prodaje gotovo ne bodo pospešili — slaba prodaja (torej majhna kupna moč) pa je tista, ki v zadnjem času najbolj ovira gospodarsko rast. Vendar je ZIS za sebe ravnal dokaj premišljeno: najbolj je obdavčil tiste izdelke, katerim se tudi v tem času gospodarske krize kupci najkasneje odrečejo — (npr. pijača, cigaretam, kavi, kozmetiki...), s čimer si je hotel zagotoviti, da bi bil prihodek zanesljiv. Vendar vsaj za nekatere izdelke velja, da se bo zaradi večjih davkov prodaja zanesljivo zmanjšala — že pred časom so npr. v kragujevski tovarni avtomobilov ostro nasprotovali povečanju davkov, ker trdijo, da bodo zaradi tega izgubili veliko kupcev.

Na drugi strani pa bodo večji davki spet napihili inflacijo in ZIS bo moral požirati upravičene očitke, da prav on, ki bi moral najbolj zavirati inflacijo v času, ko se je začela le-ta nekoliko umirjati, požene inflacijski kazalec navzgor.

Z uvedbo višjih davkov je ZIS dokazal, da (tudi on), ne zna lečiti dolgotrajne jugoslovanske (družbene?) bolezni, ki se kaže v tem, da hočemo porabiti več, kot je glede na razmere dopustno, in da jemljemo tam, kjer je še kaj možnosti za jemanje.

»Iz srca je prišlo in bolje je, da vem kaj je v srcu, kakor pa če bi mi ostalo prikrto. Tudi to bom pozabil. Meni ni nikdar nihče povedal kaj lepega in potem mi celo ne bi, če bi mu povedal resnico, kakor sem jo tebi. Pa je bilo često, da sem si zaželel tudi jaz kaj lepega slišati.« Trpek je bil njegov glas.

Molčala je nekaj časa. »Kaj je tisto, kar ste hoteli slišati?«

»Ne vem, Katica. Natančno res ne vem. Saj so mi ljudje rekli vse, kar bi človeka konec koncev moralo zadovoljiti; rekli so: hvala ti, rekli so: ljubim te! Toda Peter je ostal sam, ker je vedel, da hočejo ljudje pri tem še nekaj. Sam sem ostal in težko bi si danes rekel: Glej, saj nisi živel zastonj. Tudi ti si imel nekoga v življenju!«

Katica je držala njegovo roko, kakor bi se bala, da ji pobegne. Prvič se je zgodilo, da so se njeni prsti igrali z njegovimi. Kakor je njen obraz sicer razodel tisti neskončni mir, ki je ležal vedno na njem, se je za vsem vendar nekaj godilo; to je vedel, ko jo je pogledal.

Nekaj čudnega ga je obšlo, ko jo je tako gledal in ta trenutek ni bil v ničemer odločen. Tedaj je Katica rekla:

»Sklonite se k meni.«

Bilo je mnogo takih pogovorov, ko se je moral skloniti k njej, ker se mu drugače ni upala povedati.

»Kaj je, Katica?«

»Ali ne boste nikomur povedali, nikomur na svetu?«

»Katica, saj nimam nikogar,« je odvrnil Peter. »Sam sem na svetu in komu naj bi potem kaj povedal?«

Zakaj tržaška občina zavlačuje z razpisom za 250 novih stanovanj?

Stanovanjska kriza: obeti šele leta 1987 toda že novembra bo 400 družin brez doma

V Trstu, kjer naj bi po nekaterih (ponorelih) statistikah bila kakovost življenja v samem italijanskem vrhu, je ena od najdragocenejših dobrin najemniško stanovanje. Kdor išče streho nad glavo, ima zelo malo možnosti, da pride do nje po običajnih poteh. Časopisne ponudbe veljajo skoraj izključno za nestalne prebivalce, najemnine pa so vsekar tako oduševske, da si jih lahko privoščijo le, kdor ima nekaj pod palcem. Ta pa je običajno dovolj pameten, da si v poplavi prodajnih pobud raje kupi stanovanje. Kaj pa tisoč tistih, ki nimajo denarja na razpolago? Ki se preživljajo z nizko plačo ali socialno pokojnino? Ki imajo že napovedan sodni izgon?

To hudo socialno vprašanje je v zadnjih letih postalo priznani kamen d.brega upravljanja občinskih uprav. Kakšen je položaj v Trstu, kaj je naredila tržaška občinska uprava za njegovo reševanje? Vemo, da je v našem mestu več kot 7 tisoč stanovanj praznih, da bo novembra sodišče izvedlo okrog 400 prisilnih izgonov in da bo temu valu sledilo januarja še drugih tisoč. Položaj je skrajno dramatičen, sindikat stanovanjskih upravičencev Sunia že dalj časa opozarja na izjemno stanje in je že napovedal za konec oktobra veliko javno manifestacijo.

Odbornik za urbanistiko pri tržaški občini Pacor »gasi požar«. V teku leta naj bi po njegovem bilo na razpolago 500 - 600 novih stanovanj, proti koncu leta 1987 pa celo več kot tisoč. Že decembra naj bi bilo na razpolago 250 stanovanj v poslopih v Ul. Puschii, na Rebri za Rovte in v Ul. F. Severo (pri ovinku Masé). Pripravljena za izročitev so tudi stanovanja na začetku Ul. Brigata Casale (pri Naselju sv. Sergija). Letih je 334 in jih je zgradila ustanova za ljudska stanovanja IACP, ki je sicer že sestavila časovno lestvico. Rekonstrukcija v Ul. Donata, za rimskim gledališčem, naj bi že letos omogočila vselitev 40 družin, nadaljnjih 65 stanovanj pa bo na razpolago pred koncem prihodnjega leta. Dela na tem gradbišču so sicer tekla zelo počasi, tudi zato, ker so odkrili rimske ostanke in je bilo treba gradnjo primerno prilagoditi. Dalje: spomladi bodo bržkone pripravljena stanovanja (400) v Ul. Don Bosco, v Ul. Molino a Vento naj bi bilo že letos na razpolago 100 stanovanj, v začetku leta 1987 pa še nadaljnjih 100. Takrat bodo obnovili tudi kakih 50 stanovanj v Starem mestu ter zgradili 108 v okviru četrte lotizacije v Ul. Casale. Ob tem bo tržaška občina odkupila razna poslopja v Ul. Caccia in Ul. Baia-monti, za kar ima že finansiranje v višini 5 milijard lir.

Poglejmo še za Nabrežino: do mar-

ca prihodnjega leta bodo verjetno nared tri gradnje IACP, ki bodo skupno nudile 44 stanovanj (Nabrežina - Kamnolomi in železniška postaja). To je edini primer, pravijo na Sunii, da je ponudba v presežku. Vse ostalo pa je prava džungla, pravi tajnica Sunie Flavia Supancich, ki je do podatkov, ki nam jih je posredoval odbornik Pacor, zelo kritična. Ob natančnem pregledu posameznih gradenj skočijo na dan precejšnje razlike tako v številu dejansko razpoložljivih stanovanj, kot tudi v času izročitve. Kako je mogoče, da je kompleks v Ulici Don Bosco za Pacorja opremljen s 400 stanovanji, za Sunio pa s 310, je za nas neresljiva uganka.

Vsekakor kaže, da se bodo stanovanjske razmere v Trstu bistveno rešile proti koncu leta 1987. Toda kaj narediti s 400 družinami, ki bodo izgnane novembra? Nekatere so že našle rešitev v okviru kompleksa IACP v Ul. Casale, za druge pa bi bila idealna rešitev izročitev stano-

vanj v Ul. Severo, Puschi in pri Rovtah, ki so praktično končana. Toda tu je spet velika birokratska zapreka, ki jo občinska uprava zelo težko rešuje. Pred izročitvijo je treba namreč razglasiti natečaj, preveriti prošnje in izdelati časovno, nato pa še dokončno lestvico.

Spori v pristojnostih med IACP in občino (dežela sodi, da mora lestvice sestavljati IACP), igre in ljubosumja med političnimi predstavniki iste stranke (tako v IACP kot na občini so na čelu demokratizacij), dejanska strokovna nepripravljenost občine pri tem (zanjo novem) delu (v uradu za stanovanja sta nameščeni le dve osebi), težave pri soočanju s Sunio, ki zahteva pri obračunavanju pravične stanarine nižji koeficient od sedanjega (3,85), ki je najvišji predviden, vse to je pripomoglo, da razglašeno natečajno še ni bilo in da ga verjetno ne bo niti v bližnjih časih. Na škodo najbolj ogroženih plasti prebivalstva.

N.F.

Bančna sekcija SDGZ sprejela kratkoročni program svojega dela

Po poletnem premoru se je z večjo živahnostjo začelo delo po posameznih sekcijah Slovenskega deželnega gospodarskega združenja; tako so se v torek sestali člani bančne sekcije, sinoči pa so zasedali odborniki tržaške obrtniške sekcije.

Bančniki so na svoji seji sprejeli kratkoročni program dela, ki upošteva bistvene smernice, nakazane že ob ustanovitvi te najmlajše in zelo pomembne sekcije. Predvsem predvideva nadaljevanje in utrjevanje skupnih akcij naših bančnih zavodov, ki naj bodo še bolj intenzivne in odločne, tako na področju reklame in oglaševanja, kot skupnih pobud, kakršne so kolektar, Galebov šolski dnevnik in dan varčevanja. Pridružiti pa jim bo potrebno še nove in poskrbeti za čimbolj izvirne zamisli in pristope.

Druga pomembna točka programa predvideva, da bi do konca letošnjega leta pripravili poseben priročnik, v katerem bi strnjeno prikazali vse oblike olajšanih in ugodnih kreditov, ki jih naši bančni zavodi nudijo gospodarstvenikom in svojim klientom. Pobuda, ki jo bodo brez dvoma pozdravili vsi porabniki bančnih storitev, še posebno, ker so le-te danes tako razvejane, da jih podrobno poznajo le tisti, ki delajo v stroki.

V tretji točki pa kratkoročni program bančne sekcije predvideva nje-

no aktivno angažiranost pri kulturnem življenju slovenske manjšine v Italiji. S finančno pomočjo naj bi namreč omogočila izvedbo raznih koncertov, gledaliških predstav, šolskih pobud na kulturnem polju in podobno, o čemer so s konkretnimi predlogi razpravljali člani sekcije.

Poleg tekočim zadevam, bilo precej razprave posvečene tudi letošnjemu dnevu varčevanja, 31. oktobru, ko bo-

Prpriprave na obračunavanje davčnih predujmov

Po zaključku akcije je prehod družinsko vodenih podjetij v družbe, ki je urade Slovenskega deželnega gospodarskega združenja zaposlovala vse poletje, se je z oktobrom začelo delo predvsem v treh smereh. Do konca novembra bodo opravili preverjanje prvih rezultatov Visentinijeve davčne reforme, zlasti za tista podjetja, ki so izbrala forfetarni sistem obračunavanja davkov, saj je pri dvostavnem knjigovodstvu manj problemov. Pri izračunavanju davčnega predujma je namreč potrebno paziti, da podjetja ne nakažejo prevelikih vsot, saj morajo potem za povračilo čakati celih pet let. Še posebno morajo paziti tisti, ki sedaj na podlagi forfetarne izbire plačajo manj davka, kot so ga plačevali tedaj, ko so se posluževali poenostavljenega knjigovodstva.

Druga skrb storitvene službe združenja je skupinski nakup elektronskih blagajn za svoje člane, saj vsakega 1. marca stopi v veljavo obveznost tega nakupa za novo tranšo podjetij. Združenje s kolektivnim nakupom zaščiti svoje člane in jim omogoči ugodnejše pogoje pri stroških, le-ti pa se za tip elektronske blagajne odločijo sami, na osnovi skupnega dogovora.

V zvezi s preverjanjem rezultatov davčne reforme pa je na vidiku tudi začetek pripravljalnega dela za davčni predujem, ki ga je treba izračunati za vsa podjetja, ne glede na spremembe, ki so jih v tem času doživela. Nakazati je namreč potrebno 92 odstotkov davka, ki ga je podjetje plačalo leto poprej, če pa podjetnik predvideva, da bo plačal manj kot lansko leto, lahko nakaže manjši predujem, za kar je seveda treba opraviti projekcijo bilance tekočega poslovnega leta.

Jutri predstavitev knjige »Pustolovščina besede«

Pogumno in pronicljivo potovanje v slovensko literaturo »ob meji«

Knjigo Arnalda Bressana bodo predstavili na pobudo Skupine 85 v prostorih zavarovalne družbe Assicurazioni Generali

Jutri bodo v konferenčni dvorani zavarovalne družbe Assicurazioni Generali v Ul. Trento 8 predstavili knjigo Arnalda Bressana »Pustolovščina besede — slovenski in tržaški eseji«. Z omenjeno predstavitvijo se tako prične nova sezona, ki jo bo pripravila Skupina 85.

Srečanje bo vsekakor pomembno, saj bosta Bressana in njegovo najnovejšo knjigo predstavila Claudio Magris in Ivan Verč, prisoten pa bo tudi ravnatelj izdaj založbe »Il Saggiatore« Glauco Arneri; založba je Bressanovo knjigo izdala. Dogodek je za Trst na svoj način izjemen. Izjemen pa zato, ker je Bressanova knjiga ne navadno prepričljiv prispevek k spoznavanju slovenske literature »ob meji«; prepričljiv je za nas Slovence, prepričati pa bi moral tudi italijanske kulturne kroge, da se za zidom »hiperitalijanskega« Trsta odkrivajo poljane visoke literature, ki je slovenska. Preprosteje: Trst ne pomeni le Sveva,

Sabe in Slataperja.

Bressanova knjiga je sestavljena iz skupine esejev, ki govorijo o Cankarju, Bartolu, Rebuli, Kosovelu in Cirilu Zlobcu. Eseji so med sabo smiselno vezani, saj je njihova vsebina »širša«, oziroma, z literaturo in v literaturi Bressan odkriva življenje, trpljenje in ustvarjanje Slovencev ob meji in pod Italijo. S tem odkrivanjem želi italijanskemu bralcu odpreti pogled na visoko ustvarjanje, ki pa je bilo s strani velike večine italijanskih intelektualcev prezrto. Preziranje se pričanja seveda že kar v Trstu, kjer niso niti veliki pisatelji, kot Svevo ali Saba, opazili svojih sosedov. To se seveda dogaja še danes; upanje za slovensko literaturo se ponovno pričanja nekje v Milanu.

Dokaz tega je sam Arnaldo Bressan, ki je s številnimi prevodi, eseji in članki pričel vztrajno in kvalitetno širiti slovensko literaturo širpo po Italiji. S tem pa je pogumno pričel odkrivati svet, ki se skriva pod šablono mesta, ki mu nekateri radi pravijo »italianissima città«, drugi »città multiteuropea«, tretji »città di frontiera«, le redki pa so tisti, ki si upajo seči preko modnih preidevkov v večkrat bolečo resnico.

Bressan je eden izmed tistih, ki je nastopil jasno, dovolj glasno in predvsem kvalitetno. Pa ne samo, ker govori pozitivno in odprto o Slovencih, ampak tudi zato, ker na svojem potovanju v slovensko literaturo odkriva drugačni način bivanja Italijana ob meji. (am)

V nedeljo v Boljuncu slikarski ex tempore

Kulturni krožek Il Carso prireja 6. oktobra v gledališču France Prešeren v Boljuncu 17. mednarodni ex tempore »Carso otobrinno«. Na prireditvi lahko sodelujejo slikarji s kakršnokoli tehniko, edini pogoj je, da dela predstavljajo motive iz dolinske občine.

Slikarji morajo svoja dela predstaviti v petek, 4. t.m. in v soboto, 5. t.m. od 17. do 20. ure na sedežu krožka v Ulici Mazzini 12, v nedeljo 6. t.m. pa od 7. do 11. ure v foyerju gledališča France Prešeren v Boljuncu. Razstavljenela dela bo ocenjevala posebna komisija, v kateri so slikar Dante Pisani, umetnostni kritiki Milko Bambič, Sergio Bossi, Sergio Moles in Roberto Ambrosi, kipar in slikar Ugo Carrà ter slikar Federico Righi. Nagrajevanje najboljših del bo v nedeljo popoldne, vsa dela pa bodo od 12. oktobra dalje razstavljeni na sedežu krožka v Ulici Mazzini 12.

Podrobnejše informacije v zvezi z nedeljskim ex tempore nudi tajništvo krožka Il Carso vsak dan od 17.30 do 19.30 tudi po telefonu 040/64520.

Drevi predstavitev knjige o Istri

Drevi ob 18. uri bodo v Časnikarskem krožku predstavili književno delo »Istria: riflessioni per un dialogo« (Istra: razmišljanja za dialog), ki jo je izdal krožek Istria letos spomladi.

Delo obsega prispevke o izselitvi, osvobodilnem boju in fojbah, ki so jih napisali različni avtorji kot so Abram, Botteri, Ceschia, Colummi, Ferrari, Fogar, Giuricin, Miccoli, Miglia, Monfalcon, Pesante, Sema, Tavčar in Žitko. Knjigo bo predstavil prof. Jože Pirjevec, na predstavitvi pa bodo sodelovali številni strokovnjaki in raziskovalci s tega področja.

V nedeljo v Barkovljah veliko slavlje

V nedeljo bo v kulturnem domu v Barkovljah že tradicionalni praznik »karamalov«, ki ga bodo tokrat povezali z otvoritvijo športnih objektov na obnovljenem društvenem dvorišču in z bogatim kulturnim programom.

Praznovanje se bo začelo v Barkovljah že v nedeljo zjutraj s slovensko mašo v barkovljanski cerkvi, ki jo bo daroval škof Bellomi, nato pa s procesijo s kipom Matere božje, ki bo šla, po starem običaju za rožnovenčno nedeljo, vse ob obali in v kateri bodo ženske, možje in otroci tudi v narodnih nošah. Pri maši bo pel domači mešani pevski zbor, ki ga

bo vodil Ladi Vodopivec.

Popoldne se bo praznik nadaljeval v društvenih prostorih z nastopom domače godbe na pihala, z govorom, petjem in recitacijami otrok domače osnovne šole in z nastopom pevskega zbora »Milan Pertote.

Kulturnemu programu bo sledila družabnost, na kateri bodo pridne Barkovljanke postregle gostom s »karamali«, fanciji z dušo, z joto itd. Za ples in zabavo bo na dvorišču skrbel ansambel Andromeda, v dvorani pa bodo imeli harmonikarja Bogatca.

»La Contrada« začenja gledališko sezono

Ljudsko gledališče La Contrada — gledališče Cristallo se pripravlja na začetek svoje četrte sezone, namenjene šolski mladini. Tako bodo letošnji spored slovesno predstavili 11. oktobra ob 18. uri s posebnim programom, ki so ga za to priložnost pripravili.

Tudi letos je La Contrada pripravila za šolsko mladino najboljše gledališke stvaritve. Uraden začetek sezone bo 22. oktobra (ponovitve 23. in 24. t.m.), ko se bo predstavila dobro znana gledališka skupina iz Piacenze Teatro Gioco - Vita z delom »Il castello della perseveranza«. Gre za srednjeveško zgodbo o morali z elementi, ki se nanašajo na današnjo stvarnost.

Poleg gledaliških predstav bo La Contrada tudi letos organizirala vrsto seminarjev za učno osebje. Prvi je povezan prav z nastopom gledališča Gioco - Vita, ko bo seminar za učitelje namenjen tehniki gledališča senc.

V kinu Ariston izbor sovjetskih glasbenih filmov

Tržaška sekcija združenja Italija - SZ je od 26. septembra do 17. oktobra pripravila izbor sovjetskih glasbenih filmov, ki so na sporedu vsak četrtek v kinu Ariston ob 18. in 20. uri.

S tem je želelo združenje proslaviti mednarodno leto glasbe, sovjetske glasbene filme pa je izbralo zato, ker se na ta način lahko predstavi veliko glasbeno bogastvo SZ, s filmskim prikazom pa prikaže širino ruske duše. Prejšnji četrtek je bil na sporedu Eisensteinov film Ivan Grozni, drevi pa bo na sporedu film »Congiura dei Boiardi« istega režiserja. Glasbo za današnji film je napisal Prokofjev.

Tretji film na programu prihodnji četrtek je Labodje jezero. Gre za filmski prikaz znanega baleta Čajkovskega, kjer sta glasba in filmska slika dosegla popolno harmonijo in nudita gledalcu redek glasbeni in filmski užitek. Zadnji film iz sovjetskega ciklusa je musical, kjer se komična zgodba razpleta s pomočjo glasbe. Film je iz leta 1976 in pripoveduje o dveh skupinah državljanov, ki si vsaka na svoj način prizadeva za rešitev usode neke zgradbe.

● Jutri, 4. t.m., ob 20. uri bo v Ul. Trento 1 okrogla miza o raznih aspektih esperanta.

● V Ul. Valdirivo 30 so se začela vpisovanja v letošnje tečaje srbohrvaščine. Vse informacije nudi tajništvo, ki je odprto od 10.30 do 12. ure in od 17. do 20. Tel. 65440.

Odlok EGS o dovoljenih kvotah proizvodnje mleka

Predvsem v goratih področjih hud udarec razvoju živinoreje

V zadnjem obdobju je proizvodnja mleka v EGS zelo narasla in močno preseгла potrebe po mleku v državah skupnosti, ki take količine mleka niso mogle porabiti, niti izvoziti. Zato je maja letos svet kmetijskih ministrov sprejel sklep, da letošnja proizvodnja mleka količinsko ne sme presegati tiste iz leta 1983.

Ukrep sam po sebi je razumljiv, manj razumljivo pa je dejstvo, da je zanj glasovala tudi Italija, ki je pri proizvodnji mleka močno deficitarna in z lastno proizvodnjo zadosti le polovici potreb, drugo polovico pa mora uvažati. Tako se je Italija znašla v hudem precepu, saj gre ta ukrep na račun omejevanja živinoreje.

Komisija EGS je predlagala dva načina za zmanjšanje proizvodnje mleka. Prvi je klanje molznice, drugi pa določitev maksimalnih kvot proizvodnje. Za klanje molznice je država določila tudi posebne premije, na srečo pa je ta ukrep veljal samo za nižnjska področja. Drugi ukrep o maksimalnih kvotah proizvodnje pa velja tako za nižnjska kot za gorata področja, s čimer so še posebej prizadeti tudi naši živinorejci na kraškem področju.

Temu problemu je precej pozornosti posvetil tudi glavni svet Kmečke zveze, ki je predlagal, da se skuša doseči, da italijansko kmetijsko ministrstvo ta ukrep ponovno prediskutira v Bruslju in doseže, da te omejitve za Italijo ne veljajo, ali pa da se doseže vsaj to, da v omejitve ni-

so vključeni gorati predeli.

V ponedeljek so predstavniki Kmečke zveze sodelovali v Vidmu tudi na sestanku, kjer naj bi se dogovorili, kako se bo popisovala proizvodnja mleka v naši deželi. Dosti zaved je ostalo še odprtih in konkretno še ni dogovorjeno, kdaj se bo začelo s popisovanjem proizvajalcev mleka, kolikšne kvote bodo imele posamezne organizacije (združenja rejcev, neposredni proizvajalci in kmečke organizacije) na razpolago in kdo bo kril morebitne kazni, če bo proizvodnja večja od dovoljene (po nekaterih podatkih naj bi kazni za vsak liter viška znašala 1 tretjino prodajne cene litra mleka), brez odgovora pa je ostalo tudi vprašanje, katera področja bodo upravičena do kompenzacij

Važno obvestilo ENEL

Državno podjetje za električno energijo ENEL obvešča, da bo zaradi izrednih vzdrževalnih del na kabinah v Mavhinjah in Vižovljah prekinjena dobava električne energije v nedeljo, 6. oktobra, od 7. do 11. ure v Cerovljah, Mavhinjah, Vižovljah, Slivnem in Prečniku v devinsko-nabrežinski občini.

Kulturna društva se pripravljajo na novo sezono

KD Krasno polje iz Gročane je še zelo mlado a ima že pomembno mesto v vaški stvarnosti

Po dolgoletnem premoru je prejšnjo sezono spet zaživelo društvo v Gročani. Obnovitveni občni zbor je bil konec januarja 1985, društvena dejavnost pa se je začela že februarja s Prešernovo proslavo. KD Krasno polje ima svoje korenine v pevskem društvu, ki je bilo ustanovljeno takoj po koncu prve svetovne vojne. Že prej pa je deloval pevski zbor, ki je prepeval pred vsem v gročanski cerkvi na griču, ki je sedaj na jugoslovanskem ozemlju, hodil pa je tudi na gostovanja v bližnje vasi. Vsako leto, prvo nedeljo avgusta, so v vasi priredili šagro, dobila je posebno ime »gostanca«. Društvo je moralo prenehati z dejavnostjo zaradi fašističnega odloka o razpustu vseh slovenskih društev. Vaško kulturno življenje pa ni popolnoma zamrlo niti med NOB: v letih najhujšega nacifašističnega pritiska je mladina večkrat organizirala partizanske mitinge. Po osvoboditvi se je zbor obnovil, kmalu pa se je razšel predvsem zaradi pomanjkanja vadbeneh prostorov. Februarja 1970 so v Gročani otvorili srenjsko hišo, v njej so vaščani dobili prostore za lastne kulturne potrebe. Po več kratkotrajnih poskusih poživitev kulturno prosvetnega življenja je prišlo lani do spodbudne ponovne ustanovitve nekdanjega društva: KD Krasno polje.

Letos poteka 10-letnica svečanega odkritja spomenika padlim v NOB, ki so ga novembra 1975 vaščani postavili sredi vasi. Kljub nizkemu številu prebivalcev sta Gročana in Pesek doživela med drugo svetovno vojno množično vključitev v OF. Tako je bil delež, ki sta ga vasi plačali za osvoboditev, sorazmerno zelo visok, eden najvišjih v naših krajih. Svojci in potomci vojnih žrtev pa so njih spomin počastili s postavitvijo spomenika.

Po tej proslavi bo društvo skupaj z bazoviškim župnikom priredilo v prostorih srenjske hiše običajno miklavževanje za otroke. Društvena dvorana bo služila tudi za silvestrovanje in pozneje še za pustovanje. Tudi v Gročani imajo navado, da na pustni ponedeljek šeme in priložnostni godci pobirajo po vasi jajca, klobase in seveda denar. Celodnevno veselje kot vselej zaključijo večerni ples. Še prej pa, v nedeljo popoldne, je na vrsti otroško pustno rajanje s krajšim zabavnim programom. Prav tako februarja bo KD Krasno polje za dan slovenske kulture povabilo govornika in pevskega zbor, kulturni program pa bodo dopolnjevali otroci osnovne šole s Peska. Tudi dan žena bo imel svoji resnejši trenutek, ko bo po vsej verjetnosti na vrsti odprta diskusija o aktualnem problemu, nato pa že običajna družabnost.

V naslednjih mesecih bo KD Krasno polje povabilo v društvene prostore amaterske dramske skupine, ki so v tej sezoni pripravile katero odrsko postavitev. Tako je v pretekli sezoni v Gročani gostovala Kabaret skupina iz Boršta - Zabrčca. Ker je taka pobuda uspela, jo mislijo odborniki društva ponovno vključiti v d uštvene načrte.

Društvo je še mlado, s svojimi močmi pa skuša čimveč popestriti vaško kulturno dejavnost. Ob tem skrbi za prijetno vzdušje med člani in odborniki s tem, da občasno organizira izlete. Iz lanskega programa je izostal še krajši izlet v Slovenijo, ki ga misli KD Krasno polje v najkrajšem uresničiti. Medtem se s polno paro izvršuje nabiralna akcija, s katero bodo vsi člani dobili svojo prvo društveno izkaznico.

(dam)

Posojila za nakup kmetijskih strojev

Kmečka zveza obvešča vse člane, da so na razpolago posojila po znižani obrestni meri za nakup kmetijskih strojev in opreme. Teh posojil so lahko deležni poklicni kmetje in tudi polkmetje (part-time). Za poklicne kmete znaša posojilo v višini 90 odst. zaprosenega stroška, za polkmete pa 60 odst. Pogoji, ki jih ponujajo ti zakoni so zelo ugodni, saj znaša obrestna mera za posilce iz goratih področij le 7,5 odst. medtem ko je za nižinska področja 11,75 odst. Posojila se vrnejo v petih letih z dvema obrokom letno. Dokumenti, ki so potrebni za dosogo posojila so sledeči: proračun (preventivno) v treh izvodih, katastrski in tabularni izvlečki. Za vsa nadaljnja pojasnila se lahko poslužite Kmečke zveze, Ul. Cicerone 8/B, tel. 62948.

Razpisali glasbeni natečaj »Sergio Lorenzi«

Zadnjega septembra je potel rok za prijave na 1. mednarodni glasbeni natečaj »Sergio Lorenzi«, kjer lahko sodelujejo komorni ansambli, ki vključujejo tudi klavir. Prireja ga Združenje glasbenikov Furlanije - Julijske krajine. Skladbe, ki jih bodo prijavljeni ansambli izvajali, so na izbiro izvajalcev samih, kar naj bi prijetno popestrilo komorno glasbeno literaturo.

Ocenjevanje se bo začelo 31. oktobra v auditoriju tržaškega sedeža RAI. Med strokovnjaki, ki bodo sestavljali žirijo, je tudi znani jugoslovanski rogist Jože Falout. Glasbeno tekmovanje se bo zaključilo s podelitvijo denarne nagrade. Poleg tega bo prvuvrščeni komorni ansambel imel možnost, da nastopi na sienski Akademiji Chigiani, na Festivalu dveh svetov v Spoletu, na glasbenih tednih v Stresi, Arezzu in Gorici.

mali oglasi

Tel. 775-275

OD SOBOTE pogrešamo mladega črnega mucka. Kdor ga kje vidi med Furlansko cesto in Prosekom, naj se javi na telefonsko številko (040) 412-680.

MANUFAKTURA Ivana Pertot iz Nabrežine obvešča cenjene odjemalce, da so na razpolago novosti za jesen in zimo, za športnike pa najnovejši modeli telovadnih čevljev kronos.

ZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE ali HISICO z vrtom iščem v Trstu ali bližnji okolici. Tel. Alpe - Adria 794-672.

PRODAM rulotko znamke roller 3.80 m, za štiri osebe z novim predprostorom. Telefon 74-30-71 v večernih urah.

KUPIM ali vzamem v najem majhno hišo-stanovanje na Opčinah ali v okolici. Tel. 040/211-069.

NA GRETI je pred časom zbežala iz kletke zelena papiga vrste amazonia. Kdor jo je našel, naj telefonira na št. 040/410-449.

PRODAM nezadljiv teren v Gabrovu. Tel. 040/229-281.

18-LETNO DEKLE išče kakršnokoli zaposlitev v jutranjih urah. Tel. na št. 040/228-646.

PRODAJAM avto fiat 127/C, letnik '78, v odličnem stanju. Tel. 727-837 ob urah kosila.

prispevki

V spomin na Vila Kozino darujeta Miljo in Egidija 20.000 lir za Zvezo borcev Boljunc.

V spomin na Vilija Kozino darujeta Marija in Bruno Kalc 20.000 lir za KD V. Vodnik.

V spomin na Marijo Senica daruje Marčela Vatovac 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

V isti namen daruje Pjerina Hrvatič 10.000 lir za ricmanjsko cerkev.

Namesto cvetja na grob Zelia Barbiera darujejo družine Ozbič, Tomšič in Piščanc 30.000 lir za Tržaške skavte.

V spomin na pok. Ivana Degrassija daruje žena Marija Ozbič (Ul. Veruda 46) 10.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V počastitev spomina Vilija Kozine daruje Miro Zerjal (Boljunc 133) 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Boljuncu.

Namesto cvetja na grob Vilija Kozine darujeta Marija in Dušan Zerjal (Dolina 346) 10.000 lir za sklad Dela.

V isti namen darujeta Danilo in Marija Kocjančič (Dolina 346) 10.000 lir za sklad Dela.

V spomin na Tatjano Blažič por. Taučer darujeta Marija Vecchiotti 10.000 lir in Olga Pangerc 10.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na Androta Čoka daruje Milica Čok 20.000 lir za Društvo slovenskih upokoencev.

V spomin na drago Tatjano Blažič por. Taučer darujejo Dora Čok z Adrijano in Nevo 30.000 lir za KD I. Grbec in 30.000 lir za SKD Barkovlje.

Ob 13. obletnici smrti dr. Alojza Stanciča daruje družina 40.000 lir za SD Sokol in SKD I. Gruđen.

Ob trinajsti obletnici smrti dragega očeta Angela Tenceja darujeta hčerka Marta in sin Ančko z družinama 30.000 lir za kriško godbo.

V spomin na Johanco Semec darujeta Nives in Gigi De Lorenzi 20.000 lir za godbo na pihala »Vesnac iz Kriza«.

V spomin na Tatjano Blažič - Taučer daruje družina Viviani 20.000 lir za TPK Sirena.

V spomin na pok. Marja Bernetic daruje družina Petaros (Gročana 22) 10.000 lir za KD Krasno polje.

Namesto cvetja na grob Vilija Kozine darujeta družini Antona Marege iz Doline 15.000 lir in Luciana Santija iz Doline 20.000 lir za MPZ V. Vodnik.

Ob priliki festivala Unità in Dela v Zgoniku daruje sekcija KPI J. Pegan - Zgonik 300.000 lir za gradnjo kulturnega doma - spomenika NOB iz Brišnikov.

menjalnica

2. 10. 1985

Ameriški dolar	1.765.—
Kanadski dolar	1.290.—
Švicarski frank	823.—
Danska krona	181.—
Norveška krona	222.—
Švedska krona	219.—
Holandski florint	595.—
Francoski frank	217.—
Belgijski frank	32.—
Funt sterling	2.500.—
Irski sterling	2.070.—
Nemška marka	672.—
Avstrijski šiling	94.50
Portugalski eskudo	9.—
Japonski jen	7.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.230.—
Grška drahma	12.50
Debeli dinar	5.10
Drobni dinar	5.10

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRZASKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-448

ABONMA
za sezono 1985/86

Vpisovanje abonentov do 10. t.m. od 10. do 12. ure in od 18. do 20. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4. Dosedanji abonent lahko obnovijo abonma tudi telefonsko do 5. t.m. od 9. do 14. ure, tel. 040/734265.

gledališča

CANKARJEV DOM
Velika dvorana

Danes, 3. t.m., ob 19.30: Klaus Mann »Mefistos«. Narodno pozorišče iz Beograda.

Jutri, 4. t.m., ob 19.30: Simfonični orkester Slovenske filharmonije.

Okrogla dvorana
Jutri, 4. t.m., ob 22. uri: Cavis negra - Nočni program CD.

V ponedeljek, 7. t.m., ob 17. uri: Recital planinske proze in poezije.

Mala dvorana
Od danes, 3. do 31. oktobra: Dnevi filmov za otroke in mladino.

Danes, 3. t.m., ob 9. in 11. uri: Giličnik (ZR Nemčija in Turčija, 1983).

Jutri, 4. in 5. t.m., ob 20. uri: Izbor nagrajenih filmov mednarodnega festivala ekološkega in etnološkega filma v Kranju.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE
Danes, 3. t.m., ob 19.30: F. X. Kroetz »Ne krop ne voda« — skupna uprizoritev s Cankarjevim domom Ljubljana in Kulturnim domom Gorica. Gostovanje PDG v SLG Celje.

Jutri ponovitev ob 16. uri in 19.30.

kino

Eden 15.30—21.00 »Piaceri indecenti« in »Toccamì al mattino«. Prepovedana mladini pod 18. letom.

Fenice 17.00 — 22.00 »La gabbia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Excelsior 16.30 — 22.00 »Dietro la maschera«. Režija: Peter Bogdanovič.

Nazionale Dvorana št. 1 16.30—22.00 »Scuola di polizia N. 2«.

Dvorana št. 2 18.00 — 22.00 »Il vizio nella pelle«.

Dvorana št. 3 17.00—22.00 »Missing in action«.

Mignon 16.30 — 22.00 »Tex e il signore degli abissi«. Giuliano Gemma.

Grattacielo 15.30 — 22.00 »Perfect«. John Travolta, Jamie Lee Curtis.

Capitol 16.00—21.30 »Amadeus«.

Vittorio Veneto 16.30—22.00 »Amanda e Fedora depravate dal piacere«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Lumiere 16.00 — 22.00 »Glenn Miller Story«.

Alicione 16.30—22.00 »L'impero dei sensi«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Ariston 16.00—22.00 »Coca Cola Kid«. Režija: Dušan Makavejev.

Radio 15.30 — 22.00 »Vacanze a Saint Tropez«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

razna obvestila

Novoustanovljeni mladinski mešani pevski zbor Glasbene matice obvešča, da bo prva pevska vaja jutri, 4. oktobra, ob 19.30 na sedežu GM v Ul. R. Manna 1. Vabljeni vsi, ki bi radi sodelovali.

Ul. sv. Frančiška 20

Vas vabi danes, 3. oktobra, ob 18. uri na

ODPRTJE
KIPARSKE RAZSTAVE
ZDENKA KALINA
Retrospektivna razstava

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
Odsek za zgodovino
vabi

na razstavo o arheoloških raziskavah

RODIK
Kulturni dom v Trstu, Ul. Petronio 4.

Otvoritev jutri, 4. oktobra, ob 18.30.

razstave

V pritrličnih prostorih TKB v Ul. F. Filzi 6 razstavlja Jasna Merku svoje keramične reliefe.

Do 19. oktobra je na ogled v prostorih Pen kluba v Ljubljani fotograf-ska razstava Tržačanke Marie Pie Massarotto, ki jo organizira Photo-Imago iz Trsta.

koncerti

VERDI

Jutri, 4. t.m., ob 20.30 bo na sporedu zadnji simfonični koncert. Program obsega Beethovnov skladbe ter Simfonijo »Patetica« Čajkovskega. Dirigent Cal Stewart Kellog, pianistka Martha Noquera.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča (tel. 631-948).

Telefonske številke Primorskega dnevnika in ZTT

Objavljamo telefonske številke PRIMORSKEGA DNEVNIKA in drugih oddelkov Založništva tržaškega tiska:

PRIMORSKI DNEVNIK
ALPE ADRIA 794672/3, 4, 5
795873

DIREKCIJA
in **UPRAVA ZTT** 772755

PUBLIST
(Oglasni oddelek) 775275

TUJI LISTI 727396

IMPORT-EXPORT 764310

KNJIŽNE IZDAJE 723060

GRAFICENTER 763856

VIDEOEST 796218

SKLADIŠČE 910236

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

V nedeljo, 6. t.m., bo v barkovljan-skem društvu v Ul. Cerreto 12 praznik karamalov. Ob 15. uri otvoritev športnih objektov s kulturnim programom. Poskrbljeno za hrano, pijačo in veselo razpoloženje.

KD Kraški dom sporoča, da se bo nadaljeval tečaj glasbene vzgoje za osnovnošolske otroke. Tečaj bo ob sredah v Bubničevem domu. Sestanek z otroki in starši bo 9. t.m. ob 16. uri v Bubničevem domu.

KD F. Venturini - Glasbena šola za klavir. Vpisovanje ob sobotah od 14.30 do 15.30 v Kulturnem centru A. Ukmar-Miro pri Domju, tel. 281-196.

KD F. Venturini - Domjo priredi v soboto, 5. t.m., ob 20.30 v Kulturnem centru A. Ukmar pri Domju »VIKJ SHOW« večer komične magije, glasbe, plesa in... Otroci, starši, none in none, tete in strici! Carodej Vikj nas bo zabaval s svojimi vragolijami. Pri-dite vsi, ne bo vam žal.

ZSKD obvešča, da se bo zborovodska šola začela danes, 3. oktobra, ob 16. uri na Glasbeni matici v Trstu. Vabimo vse, ki jih zanima delo z zbori, da se telefonsko javijo na ZSKD (tel. št. 040/767-303).

včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 3. oktobra
TEREZIJA

Sonce vzide ob 6.06 in zatone ob 17.42
Dolžina dneva 11.36 — Luna vzide ob 19.34 in zatone ob 10.32.

Jutri, PETEK, 4. oktobra
FRANČISEK

Vreme včeraj: temperatura zraka 22,5 stopinje, zračni tlak 1027,3 mb ustaljen, veter severovzhodnik 12 km na uro, vlaga 60-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Caterina Varesano in Lorenzo Zavagno.

UMRLI SO: 71-letni Vittorio Damiani, 66-letna Elfrida Kaschitz vd. Bernardini, 73-letni Eugenio Coslovich, 85-letna Giuseppina Franchi, 60-letni Libero Cernaz, 71-letni Giuseppe Bonazza, 73-letni Amelio Debrilli, 75-letna Gioconda Ter-razer, 79-letna Ida Oberti vd. Sciarro-ne, 81-letni Mario Macanin.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN.

(od 8.30 do 20.30)
Drevored XX. septembra 4. Ul. Ber-nini 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6, Nabrežina, Boljunc, Milje (Lungomare Venezia 3).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Settefontane 39 in Trg Unità 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Nabrežina, Boljunc, Milje (Lungomare Venezia 3).

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sestjan: tel. 299-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761; predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Emporio

FIORENTINO

TRST - Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale) - Tel. 794669

Nove pošiljke za jesen-zimo

OBLEKE — KOSTIMI, KRILA, DEŽNI PLAŠČI

IZREDNE CENE!

LINEA

»LINEA« ... AQUASCUTUM!

Angleški stil. Priznani krojaški mojstri so sešili plašče, površnike, lodne in izredno elegantno krojene dežne plašče. Njihov stil: AQUASCUTUM OF LONDON!

V Trstu, pri LINEA, Ul. Carducci 4.

GROZDJE ZA VINO

SUPERORTOFRUTTICOLO — Trg Cagni 1

(zadnja postaja št. 19) TELEFON 81-03-21

SAMO IZBRANO BELO IN ČRNO GROZDJE

ženska in njena stvarnost

O zoprnih uspešnicah

Najuspešnejša, a najmanj priljubljena — z eno besedo menežerka. Takšna se namreč kaže v analizi znane reklamne agencije ženska, ki se je uspešno uvrstila na vodilna mesta in ki prav tako uspešno opravlja zelo odgovorne funkcije v raznih večjih ali manjših podjetjih. Egocentrična, zelo podjetna, izobražena, strokovno usposobljena, izredno pridna, toda nadvse zoprna — takšno prikazuje anketa McCann — Erikson italijansko uspešnico, se pravi žensko med 30. in 40. letom, ki se je uveljavila kot sposoben menežer.

Že na predstavitvi študije, ki je sicer sad in odraz tridesetih psihološko zastavljenih intervjujev istemu številu mladih žensk, ki so se uveljavile na delovnem mestu, so zaključki izzvali neodobravanje med publiko, zlasti med prisotnimi ženskami. Trdile so, da je prikaz preveč obremenjen z moškimi pogledi na uspešno poslovno žensko, po drugi strani pa, da je lahko študija edine fotografije izredno ozkega kroga žensk, ki jih nikakor ne gre jemati za vzorec.

S temi postavkami, oziroma omejitvami, pa je nedavno izdelana miniraziskava vseeno dokaj zanimiva. Intervjuvanke so se namreč od dve do tri ure izpovedovale psihologu, ki je zatorec registriral njihove izjave in jih v lastni interpretaciji posredoval še ostalim. Kot že rečeno je agencija McCann — Erikson izbrala trideset menežerk, ki so stare med trideset do štirideset let (so torej v dobi največjega delovnega zagona) in ki stanujejo in delajo v raznih italijanskih mestih.

Skupni imenovalec vseh je seveda bil velik uspeh v službi, ki pa mu je botrovala odločenost posameznice, da se prebije v ospredje. Odločna prednost, ki so jo intervjuvanke dale za poselitvi in predvsem uveljavitvi na delovnem mestu, se pri končni oceni zrcali v stremu, karizizmu, egocentrizmu, neuklonljivi volji, strokovni pripravljenosti in stalnemu izobraževanju, garanju na delu, neupoštevanju slabosti sodelavcev (razen v osebne namene), ki označuje mlade italijanske uspešne menežerke.

Raziskovalci jih sicer opisujejo kot izredno sposobne, inteligentne, podjetne, pridne, odločne — to pa so lastnosti, ki jih mora imeti vsak menežer. Kot specifično ženske karakteristike pa dodajo, da so menežerke v primerjavi z moškimi kolegi bolj iznajdljive, v večji meri uporabljajo domišljijo, boljše znajo gojiti odnose s strankami, sploh so tudi v menežerstvo vnesle cel kup »ženskih vrlin«. Nesporno pa je, da se težje uveljavljajo — čeprav je to odvisno od sektorja, v katerem delajo — zato so navadno agresivnejše od moških, predvsem pa pridnejše. Po vsem tem na števnanju karakteristik menežerk pa je skoraj samo po sebi umevno, da se težko prebijejo do splošnega spoštovanja, nikakor pa ne, da bi užile simpatijo sodelavcev in sodelavk.

Pravzaprav so same v delovnem okolju precej ostre, z ženskami, ki jim delo ni življenjski cilj ne najdejo stika, do moških sodelavcev pa so velikokrat nepopustljive. Skratka, po večini če že ne po vsem, so kar zoprne.

Toda veliko bolj kot nad občutki, ki jih vzbujajo v delovnem okolju, so uspele menežerke nezadovoljne nad svojim zasebnim življenjem. V delo ali v graditev kariere, kot pravijo zlobnejši jeziki in strožji sodniki ženskega stremljenja po uveljavljanju — vložijo toliko energij, da jim za zasebno življenje ne ostaja ne veliko moči ne časa. Vendar pa bi večina želela uskladiti javno in privatno sfero, ko bi našla pravega partnerja. Idealni partner za te uspešnice pa bi moral biti (glede na njihove izjave) vsaj na enakovrednem delovnem položaju, že uspešen in še vedno v težnji, da požanje še večje delovne uspehe. Nadalje bi seveda moral biti inteligenten, osebno zrel, razumevajoč, toda ne podrejen, vsekakor pa se ne bi smel postaviti po robu ženini kariieri.

Od želja k stvarnosti: od tridesetih intervjuvank je le 13 poročenih, sedem je ločenih, deset pa samskih, predvsem pa jih samo 13 ima po enega otroka. Večina intervjuvank je bila namreč mnenja, da je za zaposleno žensko, predvsem pa za žensko, ki ji je veliko do lastnega dela, otrok hudo breme.

Med žensko najbolj izrazitimi lastnostmi, ki naj bi označevale menežerke — zaenkrat smo jih namreč opisovali v precej moški podobi z malenkostnimi ženskimi dodatki — pa je negovanje zunanosti. Na »look« ženska, ki v svoji stroki nekaj pomeni, veliko da. To trdijo tudi splošne statistike o porabi denarja zaposlenih žensk na primer za obleke in je zato italijanska visoka industrija mode zelo naklonjena ženskemu zaposlovanju. Vendar pa se menežerke, vsaj na začetku kariere, ne oblačijo zgolj po lastnem okusu, temveč skušajo vplivati čimresneje na okolje. Zato se tudi oblačijo precej klasično; ko pa dosežejo višje ali dovolj varne položaje, se nekoliko predajo tudi modnim muham in bolj osebnim izbiram.

Iz ankete torej izhaja, da uveljavljena menežerka, ki ima univerzitetno izobrazbo in velikokrat tudi postdiplomsko specializacijo, ki obvlada tuje jezike in obvezno tekoče vsaj angleščino, ki veliko potuje in se lagodno kreta v najrazličnejših okoljih, ne ustvarja ljubezni okoli sebe in je tudi bolj malo užije. Vprašanje je seveda, čemu naj bi služila anketa (zgolj znanosti ne, ker jo je izvedla poslovno izrazito uspešna reklamna agencija); kot tolažba veliko številčnejšim gospodinjam verjetno ni najbolj primerna, nedvomno pa jo lahko jemljemo za prikaz enega izmed aspektov ženske zaposlenosti v Italiji. (bip)

radiotelevizija

italijanska televizija

Prvi kanal

- 10.00 Televideo
- 11.55 Vremenske razmere
- 12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
- 12.05 Dnevnik ob 13. uri casual
- 13.30 Dnevnik
- 13.55 Dnevnik 1 - Tri minute...
- 14.00 Afrika - dokumentarec - 2. del
- 15.00 Italijanske kronike - Kronike motorjev
- 15.30 Obletnice: Dino Campana
- 16.00 Tre nipoti e un maggiordomo - TV film
- 16.30 Il conte di Montecristo - 10. nadaljevanje
- 17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
- 17.05 Action now: nora Amerika - 9. oddaja
- 17.35 L'amico Gipsy - risanka
- 18.10 Tuttilibri - knjižne informacije
- 18.40 Sette sposi per sette fratelli - TV film
- 19.35 Almanah - Vremenske razmere
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 Gino Bramieri: G.B. Show n. 4 - 2. oddaja
- 22.00 Dnevnik
- 22.10 1935: napad italijanske vojske na Etiopijo
- 23.40 Dnevnik 1 - Zadnje vesti
- Danes v parlamentu - Vremenske razmere

Drugi kanal

- 10.00 Televideo
- 12.00 Lady Madama - TV film
- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.25 Dnevnik 2 - Okolje

jugoslovanska televizija

Ljubljana

- 8.45 Test
- 9.00 TV v šoli: Povej mi, povej, žulke, Prijatelji in sovražniki gozda
- 10.35 TV v šoli: Materiali, Dijaški magazin
- 12.00 Poročila
- 16.15 Teletekst RTV Ljubljana
- 16.30 Šolska TV
- 17.30 Poročila
- 17.35 Neža Maurer: Kostanjev škratek
- 17.45 Zakaj, zakaj
- 18.00 Francesco Robba iz cikla Stari mojstri
- 18.25 Obalnokraški obzorik
- 18.40 Obramba in samozashita: Mladost v uniformi
- 19.24 TV in radio nočoj
- 19.30 Dnevnik in Vreme
- 20.05 Tednik
- 21.10 Družina Vilahe - 3. nadalj.
- 22.10 TV dnevnik
- 22.25 Retrospektiva domače TV drame: V. Zupan: Vest in pločevina - 4. del

Koper

- 14.20 Detektiv v copatah - TV film
- 15.00 Film
- 16.40 Risanke
- 16.45 Na meji verjetnega (nenavadni podvigi)
- 18.00 Tom Sawyer - TV film
- 18.30 Pacific International Airport - TV film
- 19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo na sporedu tudi naslednje vesti:
TRST — Obnavljanje starega mestnega jedra

TOLMIN — Odkritje spominske plošče Bertiju Reju
VIDEM — Furlanija predstavlja svoj proizvodnjo
TRST — Razstava Pasinetti v galeriji Tommaseo

- 19.30 TVD Stičiče
- 19.50 Velike razstave
- 20.30 Film
- 22.20 TVD - Vse danes
- 22.30 Avtogol
- 23.10 Pod zvezdami - variete

zasebne postaje

CANALE 5

- 8.50 Alice - TV film
- 9.15 Flò - TV film
- 9.40 Peyton Place - TV film
- 10.30 General Hospital - nadaljevanja
- 11.30 Facciamo un affare - kviz
- 12.00 Tuttinfamiglia - kviz
- 12.40 Il pranzo è servito - kviz
- 13.30 Sentieri - nadaljevanja
- 14.30 La valle dei pini - nadalj.
- 16.30 Hazzard - TV film
- 17.30 Doppio slalom - kviz
- 18.00 L'albero delle mele - TV film
- 18.30 C'est la vie - kviz
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Love Boat - TV film
- 20.30 Pentatlon - kviz
- Vodi: Mike Bongiorno
- 23.00 Prima pagina
- 23.30 Addio alle armi - Film

RETEQUATTRO

- 9.00 Destinì - TV novela
- 9.40 Lucy Show - TV film
- 10.15 Te sto aspettando - Film
- 12.15 Jennifer - TV film
- 12.45 Ciao Ciao - Risanke
- 14.15 Destinì - TV novela
- 15.00 Piume e paillettes - TV novela
- 15.40 Un amore a Roma - film
- 17.30 Lucy Show - TV film
- 18.00 Jennifer - TV film
- 18.30 Ai confini della notte - TV film
- 19.00 I Ryan - TV film
- 19.40 Febbre d'amore - TV film
- 20.30 Mike Hammer - TV film
- 21.30 Matt Houston - TV film
- 22.30 Cinema e company
- 23.00 Alfred Hitchcock presenta
- 23.30 Dick Tracy - TV film
- 24.00 Agente speciale - TV film
- 1.00 Agenzia UNCLE - TV film

ITALIA 1

- 8.30 Quella casa nella prateria - TV film
- 9.30 Fantasilandia - TV film
- 10.30 Operazione ladro - TV film
- 11.30 Quincy - TV film
- 12.30 La donna bionica - TV film
- 13.30 Help - kviz
- 14.15 Dee Jay Television

- 15.00 Chips - TV film
- 16.00 Bim Bum Bam
- 18.00 Quella casa nella prateria - TV film
- 19.00 Gioco delle coppie - kviz
- 19.30 Happy Days - TV film
- 20.30 L'aereo più pazzo del mondo - film
- 22.15 Cin Cin - TV film
- 22.45 Sport: košarka
- 00.15 Cannon - TV film
- 1.15 Strike Force - TV film

TELEPADOVA

- 14.00 Innamorarsi - TV film
- 15.00 Capriccio e passione - TV film
- 15.30 Sky Ways - TV film
- 16.00 I nuovi Rookies - TV film
- 17.00 Voltus 5 - risanka
- 18.00 Il ritorno dell'uomo tigre - risanka
- 19.00 Peline Story - risanka
- 19.30 Carmin - TV film
- 20.30 Illusione d'amore - TV film
- 22.30 Nero Wolfe - TV film
- 23.30 Avstralski football
- 00.30 Ellery Queen - TV film

TRIVENETA

- 9.30 Dokumentarec
- 10.00 Il cavaliere svedese - film
- 12.00 Film
- 13.25 Horoskop
- 13.30 TV film
- 14.15 Speciale spettacolo
- 14.20 L'insegnante di inglese - film
- 16.00 Filmski spored
- 17.30 La valle dei monumenti - film
- 19.35 Dokumentarec
- 20.30 Il soldato e la fanciulla - film
- 22.00 Razstava preprog

TELEFRIULI

- 14.30 Povera Clara - TV film
- 17.00 Victoria Hospital - TV roman
- 17.30 Povera Clara - TV film
- 18.30 Ispettore Dante - TV film
- 19.00 Večerne vesti
- 19.30 Andrea Celeste - TV film
- 20.30 Operazione Sigfried - film
- 22.45 Nogomet: Triestina - Cagliari

radio

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 8.00 Dobro jutro po naše; Koledarček; Narodnozabavna glasba; 8.10 - 10.00 Poletni mozaik; Potovanje po Veliki Britaniji; (9.15) Iz arhiva mladinske dramatike: »Gojko in Cvetka«. Drugi in zadnji del; vmes: Lahka glasba; 10.10 Koncert RAI iz Milana. Felix Mendelssohn Bartholdy; Elija, oratorij; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Beležka; (12.00) Iz svetovne zakladnice pripovedništva; vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Slovenske popevke; 14.10 - 17.00 Popoldanski program: Naša vina (14.30) Diskoroma; (16.00) Ko spregovori telo; (16.15) Glasbeni listi; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Glasbena priloga.

RADIO KOPER (Slovenski program)

6.30, 7.00, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.45 Cestne informacije; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper; 13.40 Zamejska pesem; 14.40 Zanimivost; Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.40 Ena skladba - dve izvedbi.

RADIO KOPER (Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro 6.30 Koledarček; 7.00 Dober dan; 8.45 Su e zo per le contrade; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Zmaj; 10.35 Prost vstop; 11.00 Gulp; 11.30 Na prvi strani - Poročila v nemščini; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Popoldanski spored: Glasba - Popevka tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Zmaj; 15.45 Počitnice v Jugoslaviji; 17.45 Motociklizem; 18.32 Zborovsko petje; 20.00 Zaključek.

RADIO 1

7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.05 Zeleni val - jutranji program; 9.00 Radio anch'io; 10.30 Pesmi skozi čas; 11.00 Odprti prostor; 11.10 Amico mio; 11.30 I baroni - radij. priredba; 12.03 Lagrime - variete; 13.20 Poštna kočija; 13.28 Master; 15.03 Megabit - radij. priredba; 16.00 Il Paginone; 17.30 Radiouno jazz; 18.05 Zeleni val; 18.10... Anta ma non li dimostra; 18.30 Koncert glasbe in poezije; 19.20 Na naših trgih; 19.25 Audiovox Desertum; 20.00 Agamennone - radij. priredba; 21.28 Dopoteatro; 22.00 L'uomobile; 22.30 Plesna glasba; 23.05 Telefonski poziv; 23.28 Nočni program - zaključek programov.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi - jutranji program; 8.00 Šola in vzgoja; 8.05 Radiodue predstavlja; 8.45 Matilde - radij. priredba; 9.10 Si salvi chi può; 10.30 Radiodue 3131; 12.45 Discogame tre; 15.00 Glasbenogovorni program; 16.00 Poznani romani; 17.32 Quando Hollywood ballava e cantava; 18.00 Il fu Mattia Pascal; 18.32 Le ore della musica; 19.50 Šola in vzgoja; 12.00 Jazz; 21.30 Radiodue 3131 - nočni program; 23.28 Nočni program - zaključek programov.

LJUBLJANA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Ali poznate...; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Znale melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših sporedov - Iz naših krajev; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Za mlade radovedneže; 14.20 Koncert za mlade poslušalce; 14.45 Naš gost; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.10 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Med skladbami za flavto in rog; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom A' la carte; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.05 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Večerna podoknica; 22.50 Literarni nočno; 23.05 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev; 00.05 - 4.30 Nočni program - glasba.

Pred pričetkom »Fantastico 6«

V soboto se prične znana oddaja »Fantastico«, ki je že pred svojo šesto edicijo. Oddajo bo vodil Pippo Baudo. Poleg njega bosta stalno nastopali tudi subretki Galyn Görg in Lorella Cucciarini. Na sliki vidimo plesalko Galyn Görg med vajami

Razprava o zakonu o prosti coni

Prof. Frey: dosedanji sistem ni dovolj Potrebne so nove in dodatne olajšave

V razpravi o obnovitvi zakona o goriški prosti coni ni mogoče mimo ugotovitev in priporočil zapopadenih v študiji prof. Luigija Freya, sodelavca ustanove CERES (Centro di ricerche economiche e sociali) iz Rima. Študijo je že lani naročila goriška trgovinska zbornica, pripravljena pa je bila letos spomladi. Žal je bilo gradivo razširjeno šele pred kratkim, torej tik pred zapadlostjo zakona o goriški prosti coni (31. decembra letos). Katere so glavne ugotovitve v več kakor sto tipkanih strani obsegajoči študiji? Osnovno izhodišče je, da je treba sistem davčnih olajšav, uveden prvič z zakonom iz leta 1948 vsekakor ohraniti. Ohraniti pa je treba tudi obstoječi sistem kontingentov blaga, oproščene davščin in drugih dajatev in namenjenega bodisi potrošnji bodisi industriji, čeprav z določenimi popravki in izboljšavami, zlasti kar zadeva večjo mobilnost kontingentov.

Po mnenju prof. Freya ne bi kazalo, v prizadevanjih za obnovo zakona o goriški prosti coni, vztrajati na osnovnih izhodiščih (to je v ustanavljanju nekakšne povsem brezcarinske cone). Dosedanje izkušnje v evropskem prostoru, pa tudi v Italiji sami (Berlin, Dolina Aosta) govorijo proti taki možnosti.

Pomembna je tudi ugotovitev, da samo ugodnosti in olajšave v okviru

zakona o prosti coni niso dovolj za izhod iz težkega gospodarskega položaja na Goriškem. Treba bi jih bilo zato dopolniti z uvedbo drugih, dodatnih oblik pomoči, zlasti za krepitev industrijske dejavnosti. Eno od oblik družbene pomoči predstavlja tako imenovani paket Altissimo, v postopku za obnovo in dopolnitev zakona pa bi kazalo stvarneje razmisliti o možnosti uvedbe tako imenovanega negativnega davka IVA.

Glede kontingentov, posebej glede tako imenovane tabele B (blago namenjeno industrijski predelavi) pa velja zabeležiti tudi to, da bi bilo koristno sedanji seznam razširiti tudi na stroje in opremo.

Veliko besedi je bilo v zadnjih letih glede trajanja novega zakona o prosti coni in glede razširitve ugodnosti v odnosu na teritorij. Zlasti glede območja, kjer naj bi olajšave veljale, je bilo v zadnjih letih slišati veliko zahtev po raztegnitvi na celotno goriško pokrajino. Avtor študije meni, da v tem trenutku ni priporočljivo spreminjati, oziroma širiti teritorija, kjer naj bi veljale oziroma kjer so v veljavi olajšave. To vprašanje pa naj bi pravilno upoštevali ob pripravi dopolnilnih predlogov o ukrepih za oživitvev gospodarske dejavnosti na celotnem območju ob meji.

Na kratko: goriška prosta cona naj bi ostala v glavnem v dosedanjih okvirih, za širša območja (predvsem tržaška in goriška pokrajina) pa naj bi predvideli sklop dodatnih olajšav.

Glede trajanja novega zakona prof. Frey meni, da bi moral veljati vsaj do leta 2000.

Posebna pozornost je bila namenjena kontingentu tako imenovane tabele A (blago namenjeno potrošnji) in pa vprašanju pomena in vloge Goriškega sklada. Pri tabeli A naj bi se omejili samo na nekaj vrst blaga (meso, gorivo, sladkor) glede Goriškega sklada pa velja ta vzvod gospodarskega razvoja ohraniti in okrepiti tudi s prihodki iz različnih virov, mimo prelevmanov na posamezne vrste blaga. Tako naj bi se sklad že v prihodnjih letih izdatno okrepil s predvidenimi prispevki v okviru paketa Altissimo.

Taki so, na kratko, zaključki in priporočila Freyove študije. V mnogocem se ujemajo s stališči delavske zbornice CGIL in nekaterih drugih ustanov, nekaj je lastnih tolmachenj.

Naj ob koncu omenimo še, da je tudi goriška pokrajinska uprava napovedala poglobljeno razpravo, ki bo že v kratkem, prav o vprašanih obnovitve zakona o prosti coni.

Trboveljci so obiskali Goriško

V Števerjanu sklenjeno pobratenje med upokojenci Gorice in Trbovelj

Predsednika društev upokojencev z Goriškega in iz Trbovelj sta v soboto, v Števerjanu, podpisala listino o pobratenu. Prvo listino so podpisali v Trbovljah že pred časom, vrnitvi jo obiska upokojencev iz Trbovelj in s ponovnim podpisom listine pri nas pa sta društvi dokončno pobrateni. To je sicer le delček v mozaiku sodelovanja, ki ga sestavljajo goriški upokojenci, saj gojijo redne stike tudi z drugimi društvi upokojencev iz matične domovine.

Program obiska upokojencev iz Trbovelj je bil zelo pester saj so gostje že v jutranjih urah obiskali Kulturni dom in tako prišli v realen stik z na-

šo problematiko, ki ima prav v Kulturnem domu svoj skupni imenovalec. Gostje so si želeli obiskati Brda, zato so jih goriški upokojenci povabili na Dvor v Števerjan kjer so imeli skupno kosilo in bogat kulturni spored. Gostje so nastopili s tamburaškim orkestrom, ženskim triom v narodnih nošah in moškim pevskim zborom, goriški upokojenci pa so nastopili s svojim pevskim zborom pod vodstvom Pavline Komel. Sledili so podpisni listini o pobratenu in izmenjava daril. Gostje so podarili sliko planinske kočice, delo trboveljske umetnice Ivanke Hersnik, predsednik društva slovenskih upokojencev na Goriškem Miladin Černe pa je gostom izročil srebrno plaketo z znakom društva, to je roka, ki drži štiriperesno deteljico. Ta je bil le uradni del srečanja, vsem prisotnim pa ni manjkalo argumentov, ko so na Dvoru v Števerjanu ob kozarcu briškega vina skupaj preživeli krasen jesenski popoldan in načrtovali še mnoga skupna srečanja in prireditve.

Izšla je tudi zamisel, da bi delovanje društva razširili tudi na Kras saj so tam manj prisotni, in bi tako v Doboerobu ustanovili podružnico goriškega društva upokojencev.

izleti

Slovensko planinsko društvo obvešča udeležence nedeljskega avtobusnega izleta, da bo avtobus odpeljal ob 6.50 iz Sovodenj in ob 7. uri s Travnika. Priporoča se točnost.

razna obvestila

V telovadnici kulturnega doma v Gorici bodo jutri, 4. t.m., ob 20.30 pričeli z vajami rekreativne telovadbe za odrasle. Vaje bodo dvakrat tedensko. Interesenti naj se javijo neposredno v telovadnici kulturnega doma.

KD Jezero obvešča člane pevskega zbora, da se bodo redne vaje zopet pričele danes, 3. oktobra, ob 20. uri v društvenih prostorih. Vabljeni so tudi vsi tisti, ki bi se radi vključili v zbor.

prispevki

Namesto cvetja na grob Milana Pelicono darujejo družine Makuc, Cijak in Marvin 40 tisoč lir za KD Oton Žu pančič in 40 tisoč lir za vzdrževanje partizanskega spomenika v Štandrežu.

V počastitev spomina Milana Pelicono daruje Ivanka Nanut vdova Pavletič 30 tisoč lir za vzdrževanje partizanskega spomenika v Štandrežu.

Namesto cvetja na grob Jordana Čotiča darujejo družine Batistič, Miloco in Figelj 50 tisoč lir za športno društvo Sovodnje.

Namesto cvetja na grob Milana Pelicono daruje Dario Hal 2.000 lir v sklad za vzdrževanje spomenika NOB v Štandrežu.

Za kulturno-športno središče na Vrhu darujeta Saverij Rožič in družina 50.000 lir.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30–22.00 »La casa delle vedove«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 17.15–22.00 »Brasil«. Igra: Robert de Niro.

Tržič

EXCELSIOR 18.00–22.00 »La rosa purpurea del Cairo«. Režija: Woody Allen.

Nova Gorica

SOČA 18.00 »Beg v zmagoe« in ob 20.00 »Oče na službenem potovanju«.

SVOBODA 20.00 »Diva«. DESKLE Danes zaprto.

Lep spored znanih filmov v tržiskem gledališču

V tržiskem mestnem gledališču s2 prične jutri s filmom Miloša Formana »Amadeus« kinematografska sezona, ki bo potekala vzporedno z gledališko in koncertno o katerih smo že poročali. Filme bodo predvajali po več dni. Ves teden je npr. predvideno predvajanje Amadeusa.

V naslednjih tednih in mesecih bodo na sporedu še naslednji filmi: »L'Anno del dragone« Michaela Cimina; »Ballando con uno sconosciuto« Mika Nevela; »Le due vite di Mattia Pascal« Maria Monicellija; »Fandango« Kevin Reynolds; »Festa di laurea« Pupija Avatija; »La foresta di smeraldo« Johna Bormana; »Fred e Ginger« Federica Fellinija; »Legende Ridleya Scotta; »Maccheroni« Ettore Scote; »La messa è finita« Nannija Morettija; »Mischima« Paula Schraderja; »Il mistero di Bellavista« Luciana De Crescenza; »Orfeo« Claudia Goretti; »Papà è in viaggio d'affari« (Otac na službenom putu) Emira Kusturice; »Partire per ritornare« Claudia Leloucha; »Ran« Akire Kurosawe; »Steaming« Josepha Loseya.

V sodelovanju z Amnesty International bodo predvajali še naslednje filme: »Versione ufficiale« Luisa Puenza; »Oltre le sbarre« Urija Barbacha; »Tanghi. L'esilio di Cardel« Fernanda Solanasa.

Vstopnice za posamezno predstavo bodo 4.500 lir, znižane 3.500. Abonma za deset predstav stane 35.000 lir.

Moto Racing Expo

Na razstavišču ob ločniškem mostu bodo jutri odprli 5. razstavn Moto Expo Racing, prireditve s katero bodo širšemu občinstvu predstavili naj-sodobnejše in najbolj zanimive avtomobilске modele, motorje, plovila. Poleg tega pa bodo obiskovalci do 13. oktobra lahko občudovali nekaj prototipov dirkalnih avtomobilov formule ena, športna letala in tudi reaktiv G 91 vojnega letalstva.

Na prireditvi bodo prisotne vse avtomobilске hiše, ki so prisotne na italijanskem tržiču.

Prireditelji so, kot zagotavljajo, letos še posebej poskrbeli za vrsto vzporednih prireditev, ki naj bi pritegnile predvsem mlade obiskovalce. Tako napovedujejo tekmovanja v kartingu in na miniaturnih motorčkih, tekmovanja v speedwayu in nastop stuntmanov, drzne skupine ljudi, ki bo prikazala, kaj vse zmre človek za volanom. Seveda ne gre pozabiti na padalske skoke.

Razstavo Moto Expo Racing bodo odprli jutri ob 16. uri.

Dražba leussigevih knjig je bila brez odziva

Kakor je bilo predvidevati, se ni nihče udeležil včerajšnje dražbe 15 knjig s pacifistično, nenasilno in ekološko vsebino. Knjige so last 39-letnega Giuseppa leussiga, ki je ob davčni prijavi leta 1981 del davkov (69 tisoč lir), ki so namenjeni oboroževanju nakazal državnemu združenju proti nasilju s sedežem v Brešci. Včerajšnja izključna cena je bila dvakrat večja od tiste, ki jo je leussig odtegnil; začetnim 69.000 liram so namreč prišle obresti in stroške za licitacijo. Vse skupaj naj bi znašalo 130 tisoč 760 lir. Včerajšnja izključna cena je bila torej 261 tisoč lir. Ker se torej na dražbi ni javil nihče, jo bodo danes ponovili, izključna cena pa bo za polovico manjša. Če se tudi danes ne bo nihče javil v Ul. Campi 25, bodo knjige skušali prodati po sistemu zaprtih ovojnic. V primeru pa, da ne bi nihče v prvih ovojnicah ponudil 130 tisoč 760 lir, kar je leussig dolžan državi za ključnik, bo preostalo vsoto država izterjala na kak drugačen način.

Danes bo torej verjetno prišlo do epiloga tega prvega primera civilne neposlušnosti v naši deželi. Zvedeli smo da bo zelo verjetno knjige kupila skupina prijateljev leussiga. Dosegli so že namreč njihov cilj, to je maksimalno propagiranje civilne ne-

poslušnosti z odtegnitvijo denarja namenjenega oborožitvi. V zadnjih štirih letih je bilo podobnih primerov v Italiji že preko dva tisoč.

Tudi v Gorici žalovanje za županom Candolinijem

Vest o nenadni smrti videmskega župana, odvetnika Angela Candolinija, je globoko odjeknila v Gorici, tako med predstavniki političnega in upravnega življenja, kakor med tujakšnji gospodarstveniki. Družina Candolini je namreč lastnik znane tovarne likerjev v Ulici Fatebenefratelli v Gorici. Pokojnik je imel v Gorici veliko prijateljev in znancev; še bolj znan pa je bil njegov oče, ki je umrl pred nekaj leti.

Izraze globokega spoštovanja do pokojnikov osebnosti je včeraj sorodnikom izrekel goriški župan v svojem imenu ter v imenu občinskega odbora, z željo, da bi napori, ki jih je več kakor dvajset let pokojnik vlagal za družbeni in gospodarski dobrobit videmske skupnosti in celotne Furlanije, obrodili še mnogo sadov. Goriški župan dr. Scarano daje posebno priznanje Candolinijevemu prizadevanju za prijateljstvo, mir in sodelovanje med sosednimi narodi.

Pogreb Angela Candolinija, ki naj bi ga sinoči ponovno izvolil za videmskega župana, bo jutri v Centi.

Center za zdravljenje ptic ujed

Na pobudo goriške sekcije svetovnega sklada za varstvo narave (WWF) bodo tudi na Goriškem ustanovili nekakšen center za zdravljenje obolenih in ranjenih ujed. Doslej so to zahtevno (in obenem nevhvalno) nalogo opravljali posamezniki, največkrat v navzkrižju z zelo strogimi zakonskimi določili. Zadeva bo, kot kaže, urejena na najboljši možen način.

Pobudo je pred kratkim z denarnim prispevkom podprl pokrajinski odbor za lov, ki bo poskrbel tudi za ustrezna dovoljenja, da se bo dejavnost centra lahko odvijala povsem zakonito.

Posest ptic ujed, pa čeprav gre za ranjene živali, po zakonu namreč ni dovoljena in je treba za to imeti ustrezno pooblastilo. Naj ob koncu omenimo, da je v zadnjih letih število ujed spet pričelo naraščati, mogoče pa je tudi opaziti vrste, ki so bile že prava redkost. Žal pa je po drugi strani iz leta v leto več poškodovanih živali, ki med letom trčijo v žice daljnovodov ali druge ovire.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Bassi Rita, Ul. don Bosco 175, tel. 32515.

V zemlji kopnijo zaloge podtalnice poraba vode pa je še zmeraj visoka

Nadaljevanje toplega in suhega vremena povzroča dodatne skrbi vodovodarjem. Poraba vode je namreč še zmeraj visoka, zaskrblja pa zlasti ugotovitev, da se stalno niža gladina podtalnice v črpališčih, kar pomeni, da se manjšajo zaloge vode in da bo, če bo sušno obdobje nadaljevalo, mogoče načrpati manj vode, kakor znašajo običajne dnevne potrebe. S primernimi ukrepi (predvsem z občasnim zmanjševanjem pritiska na posameznih delih vodovodnega omrežja) so tehniki mestnega podjetja doslej uspeli zagotoviti kolikor toliko redno oskrbo, tudi v višjih predelih. Po svoje je zalegal tudi ukaz goriškega župana, prejšnjo soboto, s katerim preprečuje zalivanje vrtov in pranje avtomobilov podnevi.

Vprašanje se bo seveda spet postavilo, in to v zelo akutni obliki, če se bo sušno obdobje nadaljevalo še nekaj dni, kakor sicer tudi napovedujejo vremenslovcji. »Smo pred veliko neznanko, kolikšne so zaloge podtalnice, saj nimamo na razpolago zanesljivih podatkov, ki bi jih lahko primerjali s trenutnim stanjem,« nam je včeraj povedal inženir Veronese pri mestnem podjetju. Mogoče je računati le na odgovornost občanov, ki naj vodo uporabljajo dejansko samo za kuhanje, umivanje in druge higijene

ske namene. Stanje se namreč lahko drastično spremeni v razmeroma kratkem času, že zaradi preproste okvare.

Tudi na območju vodovodnega konzorcija Cafo se v teh dneh ukvarjajo z nelahkim vprašanjem, kako zagotoviti dovolj vode na celotnem omrežju. Prekinitev v dobavi doslej niso izvajali in upajo, da je jih tudi ne bodo. Tudi pri konzorciju Cafo so pred kratkim naslovili prošnjo na uporabnike in apelirali na odgovornost posameznih občanov. Ugotavljajo, da se je tudi na njihovih črpališčih zelo znižala višina podtalnice, kar daje znak, da kopnijo zaloge vode v zemlji.

Na ožjem Goriškem ni deževalo že tri mesece. Vodni tokovi so na nekaterih delih povsem suhi. To velja zlasti za Sočo, ki je v spodnjem delu, med Štandrežem in Sovodnjami, povsem suha, pri Zagraju pa ima pretok komaj kakšnih 10 kubičnih metrov na sekundo. Kaj takega se menda ni pripetilo ves čas po vojni. Posledice dolgotrajne suše pa se bodo krepko poznale v kmetijstvu, kjer bo zlasti na prodnatih terenih pridelek koruze in drugih poljščin zelo majhen, povsem uničena pa je bila tudi zadnja letošnja košnja.

● V avditoriju L. Fogar bo jutri, s pričetkom ob 9. uri, posvet o social-

nem skrbstvu. Posvet prireja sindikalna zveza CGIL, CISL in UIL.

Zadnja vrtina pri »Rimskih toplicah«

Raziskave glede možnosti ponovnega koriščenja toplega vrele tako imenovanih »Rimskih toplic« pri Tržiču so v zaključni fazi. Te dni so namreč začeli z vrtanjem zadnjega vodnjaka, v neposredni bližini starega poslopja. Vrtina bo globoka dvajset metrov, služila pa naj bi za ugotavljanje, kako močan je vrelec in kakšne lastnosti ima voda v tej globini.

Dopolnilna blagajna

Iz Rima je prišla vest, da so v pristojnih ministrstvih vendarle odobrili podaljšanje dopolnilne blagajne v tržiški ladjedelnici za obdobje od septembra lanskega leta do začetka junija letos. Tako je deželnemu odborniku Brancatiju sporočil podtajnik pri ministrstvu za delo Borruso. Povedati je treba tudi, da je podjetje že anticipiralo delavcem denarno nadomestilo za omenjeno obdobje.

Pred jutrišnjo otvoritvijo v KD

Razstava o arheoloških izkopavanjih

Splošno je znano, da arheologi iščejo in izkopavajo starodavne ostaline. To je res, ni pa to vsa resnica. Končni cilj arheologovega dela ni »najti«, ampak »razumeti« in »spoznati«. Izkopavanje je gotovo eden izmed ključnih postopkov, ki nam omogočajo najti odgovore in preverjati naše predstave in domneve o preteklosti.

Drugo pomembno vodilo pri iskanju je zgodovinska zavest, poznanje krajevne zgodovine, izročila preteklosti pri domačem prebivalstvu. Tega nikakor ne smemo podcenjevati. Vaška skupnost ima svojo lastno zgodovinsko zavest. Neizogibna osnova te zavesti je vedno bilo izročilo. Najstarejše sestavine izročila po pravilu zadevajo izvor in nastanek naselja, imena prvotnih naseljencev in podobne druge podatke. Zanimanje za vedenje te vrste se žal počasi v skupnosti izgublja, zaradi vse manjše povezanosti in odvisnosti ljudi od zemlje in okolja. Na drugi strani pa ni vedno močna zavest o preteklosti in sedanjosti kraja v vseh generacijah ljudi nekega kraja. Potrebno pa je dobro obvladovati življenjski prostor, v katerem živimo in delamo. To pravilo je toliko bolj potrebno nam kot pripadnikom slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Vse generacije naše skupnosti morajo obvladati prostor, v katerem živijo ter ga pojmujejo kot etnični prostor naše skupnosti. Čim bolje moramo poznati in obvladati prostor. Šele na podlagi skupnega dela zgodovinarjev, arheologov, etnologov, socialnih geografov, jezikoslovcev in še koga bi lahko v polno osvetlili preteklost. Nato bi jo še na novo razumeli in razložili, kar bi nam prineslo še drugačno zgodovinsko zavest.

Narodna in študijska knjižnica (oziroma njen odsek za zgodovino) po svojih skromnih močeh

skuša nuditi širšemu občinstvu izseke iz naše preteklosti, polpretekle zgodovine. Pri tem delu oziroma kulturni ponudbi se poslužujemo raznih prijemov: predavanja okrogle mize, srečanja, razstave, publikacije, bibliografije ipd. Najbolj odkrito področje je bilo področje najstarejše in stare zgodovine. Pred letom in pol smo tržaškemu občinstvu priredili razstavo o arheoloških zaznanjih v Predloki, tokrat se predstavljamo z razstavo RODIK. Važno pa je pri vsem tem to, da se je med tem v sklopu Odseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici osnovala posebna skupina, ki proučuje starejša obdobja zgodovine.

Tokrat se predstavljamo z razstavo RODIK. Gre za prikaz arheoloških raziskav Filozofske fakultete iz Ljubljane (oziroma njenega oddelka za arheologijo) na rodišči Ajdovščini. Prvikrat je bila predstavljena v Sežani leta 1983, nato v Ljubljani ter v Pokrajinskem muzeju v Kopru, ki je tudi sodeloval pri raziskavah. Sedaj je na vrsti Trst, ki je nedvomno zgodovinski center, na katerega so vezani začetki starinoslovskega raziskav na tem območju. Istočasno je mesto Trst še danes sedež važne arheološke dejavnosti. Kot posredovalec se v ta prostor vklaplja še kulturna ustanova Slovencev v Italiji. Tako smo lahko konkretni posredovalci prizadevanj in dosežkov slovenske arheologije v italijanskem in slovenskem Trstu. Tako vlogo smo vedno poudarjali, da jo želimo izvajati in uresničevati.

Razstava bo na ogled v Kulturnem domu v Trstu od 4. do 26. oktobra letos. Otvoritev pa bo jutri, 4. oktobra, ob 18.30.

MILAN PAHOR

Posvet o plurilingvizmu na območju Alpe-Jadran

Na videmski univerzi so že od vsega začetka pokazali, da so za odkrito in enakovredno sodelovanje z univerzami srednjeevropskega prostora, da soočajo izkušnje, da jih zanima vse to kar se, seveda v akademskem svetu, dogaja tako v srednji kot v vzhodni Evropi. Zaradi tega so posveti mednarodnega značaja v Vidmu nekaj že ustaljenega. Zaradi tega gredo videmski znanstveniki na simpozije v sosedne države. Ne smemo pozabiti, da se je videmska univerza pobratila z mariborsko v okviru pobratena obeh mest. Ne smemo niti pozabiti, da je na videmski univerzi inštitut za vzhodnoevropske jezike, ki skrbi za tako sodelovanje.

Tak posvet je bil prejšnji teden v Vidmu. Načeli so za nas zelo zanimivo temo plurilingvizma na območju Alpe - Jadran. Sodelovali so strokovnjaki iz Italije, Jugoslavije, Avstrije ter Zvezne republike Nemčije. V častitljivi palači so se udeleženci posveta dva dni soočali z večjezično realnostjo v nekaterih predelih tega območja, kjer se prepletajo narodnosti. Tretji dan pa so se napotili v Čedad in Nadiške doline ter se soočili s tamkajšnjo realnostjo.

Ne bi tu navajal vseh posegov. Omelji bi se na nekatere, ki nas bolj zanimajo. Izvajanja so bila na zelo visoki ravni, prav tako razpra-

va. V več primerih je šlo za nastope priznanih glotologov, kar seveda zahteva ozek krog ljudi. J. Toporišič iz Ljubljane je orisal položaj Slovencev v njihovem prostoru. Ob prevladovanju tujecev, Nemcev in Italijanov ter deloma Madžarov, je bilo nujno, da so Slovenci poleg svojega govorili še kak drug jezik. Dokumenti, uradni akti, šolanje, vse je bilo v tujem jeziku. To velja še posebej za dobo pred Trubarjem, enako pa tudi za poznejše čase, tja do prve svetovne vojne, pa čeprav v zadnjih desetletjih v manjši meri kot prej. Potrebna večjezičnost se dandanes zmeraj manj kaže. Vendar pa je potrebno, je dejal Toporišič, da se stari dokumenti napisani v tujih jezikih, prevedejo v slovensčino, da bi bili tako dostopni slovenski javnosti, tisti, ki ne zna več nemščine ali italijanščine.

O slovenskem in romanskem svetu na stičnih ozemljih je govoril M. Skubic iz Ljubljane. Zaustavil se je še posebej ob jeziku tržaškega pisatelja Alojza Rebule in na medsebojnih sintaktičnih in semantičnih jezikovnih vplivih. Po mnenju M. Skubice se v Rebulovem jeziku pozna, da je ponekod pod vplivom »triestinskega« govorjenega dialektu in tudi pod vplivi italijanskega literarnega jezika. Pripravili so raziskavo romanskega jezikovnega vpliva na Rebulov jezik. S tem hočejo ugotoviti prisotnost izposojenk, pri čemer je dokaj lahko ločiti prilagojene tujeke od neprilagojenih, in pa prisotnost kalkov, pri čemer je treba ločiti semantične kalke od sintaktičnih. Za kalke štejejo tiste izraze, tiste strukture, za katere ne najdemo ustreznih v osrednjih slovenskih narečjih in v slovenskem knjižnem jeziku.

Furlanija - Julijska krajina je idealno območje za študij vprašan bililingvizma, je dejal profesor tržaške univerze G. Francescato. Vendar pa je to predvsem domena Slovencev in Furlanov. Oboji namreč dobro poznajo italijanski jezik. Že pri mladih pride ta dvojezičnost do izraza, tako v šoli kot v vsakdanjem pogovoru. V prejšnjih letih je bilo več raziskav o tem vprašanju. Na tržaški univerzi je več študentov diplomiralo s tezami o tem vprašanju. Boljša je dvojezičnost pri Slovencih, saj imajo ti lastne šole, poleg tega pa še močno kulturno zaledje. Furlani pa nimajo njih jezika v šoli, opirati pa se morajo na italijansko jezikovno zaledje. Funkcija italijanščine, kot drugega jezika, je torej zelo različna v teh dveh primerih. Niso sicer še znani rezultati poskusnega pouka furlanščine v nekaterih šolah v Furlaniji. Kar se Slovencev tiče je bilo narejenih več raziskav, tudi v diplomskih nalogah, o dvojezičnosti v slovenskih šolah, tako v osnovnih kot v srednji nižje in višje stopnje.

Večina drugih posegov na tem videmskem posvetu pa je bila domena avstrijskih ter nemških strokovnjakov. Ti so na znanstveni način obdelali predvsem razne aspekte večjezičnosti v prejšnjem času, segli tudi na strogo jezikovna področja. Zanimiv je bil poseg prof. S. Hafnerja iz Gradca, ki je opisal slovensko-nemško dvojezičnost v južnih predelih Koroške. Tudi on, tako kot Tržačan Francescato, je dejal, da so dvojezični le Slovenci, medtem ko se večinski narod za to ne zanima.

N. L.

MARKO WALTRITSCH

Pogovor z igralko Miro Sardoč

Bistven je neposreden stik z gledalci

Ko je ansambl našega gledališča začel s pripravi na začetek letošnje sezone, smo v našem dnevniku objavili vest, da je odšla igralka Mira Sardoč v pokoj in omenili tudi zahvalo ravnatelja gledališča Miroslava Koste za njeno dolgoletno delo.

Vsako začena v življenju, v določenem trenutku z delom, ki ga potem opravlja ponavadi z vso vestnostjo in veseljem, dolga leta potem pride trenutek slovesa — pokoja. Tako nekako bi lahko v nekaj besedah strnili tudi to novico, posebno še ob ugotovitvi, da je naša Mira sedaj še vedno pridno na delu, da na počitek zaenkrat verjetno še pomisliti ni utegnila. Torej ne gre za tvoje slovo, Mira, od gledališča; našemu občinstvu boš še spregovorila, še se mu boš razdajala?

»Ne morem se sprijazniti z besedo — slovo. Poslavljamo se pravzaprav vse življenje, toda pravo slovo je le nekaj dokončnega. V našem poklicu pa ostaja upanje in možnost, da boš še lahko delal. In zato se mi tudi ta beseda pokoj ne zdi v tem trenutku tako huda. Sama se še nisem poslovila od kolegov, od prostora, kjer sem toliko let živela in delala. Upam, da bom doživela trenutek, ko se bom lahko od našega občinstva še poslovila. Nekaj pa sem si ob tem trenutku vendarle želela. Upala sem, da bom svoje mesto prepustila mlademu igralcu, ali igralki in se veselila njunega uspeha. V sedanjem položaju, ko me moralo gledališče odpustiti več ljudi, to naenkrat ne bo mogoče in to me navdaja z žalostjo.«

Toliko let si preživela v tem našem gledališču, prestala z njim lepe, pa tu-

di težke trenutke. Katerih bi se v tem trenutku raje spomnila?

»Raje bi govorila o lepih trenutkih, težkih je bilo dovolj, pa jih skuša človek pozabiti. Lepih trenutkov je bilo pravzaprav v mojem življenju veliko. Kot igralka se lahko počutim srečna, saj so le redke odigrane toliko zahtevnih, čudovitih vlog s takšnimi kolegi, kot sem jih imela sama. Vendar bi se v tem trenutku spomnila predvsem otvoritve našega Kulturnega doma v Trstu. To je bil zame nepozaben dan, predvsem ker sem začutila v naših ljudeh poseben ponos in zadoščenje, da so prišli do svojega doma, ki je predstavljal v našem takratnem kulturnem življenju veliko pridobitev in obogatitev.«

Meniš, da so delo in naloge igralca v zamejstvu drugačne od tistih, ki jih ima recimo igralec v matični domovini?

»Igralec se mora, po mojem povsod ukvarjati z ljudmi, predvsem s tistimi, ki ljubijo gledališče in jim posvetiti nekaj svojega časa. Tu pri nas je ta naloga še bolj obvezujoča, še bolj potrebna. To bodo lahko potrdili vsi moji kolegi, ki so, skupno z menoj, prehodili pot po naših družtvih — po terenu. Spomnim se na primer vseh tistih nastopov, ki sva jih imela na primer z Joškom Lukešem. Povsod sva recitirala, povsod so naju lepo sprejeli in nama bili hvaležni za najin nastop. Spomnim se, da sva pred leti kar 17 zaporednih prostih dnevov preživela z recitiranjem na terenu, pa nisva pričakovala za to nobenega plačila. Pa kaj reči na primer o kolegici Leli Nakrstovi, ki je toliko delala v

naših družtvih, pa o Zlati Rodoškovi, Stanetu Raztresenu, Stanetu Starešiniču... Pa kaj bi naštevala imena, saj se bojim, da bi koga pozabila. Opravljeno je bilo veliko in pomembno delo in tako bi bilo treba delati po mojem tudi naprej. Rezultat tega našega dela pa se tudi vidi pri dejavnosti nekaterih naših društev, ki so se osamosvojila, njihovo delovanje je pestro in bogato. Vendarle mislim, da smo bili prav mi tisti, ki smo s svojimi obiski pomagali ustvarjati temelje tej dejavnosti. Ti stiki ne bi smeli biti nikoli prekinjeni. Seveda je to lahko reči, pri tako skrajnem številu igralcev, kot jih ima gledališče sedaj, je to težje storiti in uresničiti. Zato se sama bojim krčenja našega igralskega in nasploh gledališkega potenciala. Če bi se to moralo še nadaljevati, potem ne bi bila naša pot niti lepa niti lahka. V nekaj pa sem tudi danes trdno prepričana: samo trdo in

pošteno delo nam je lahko v pomoč in oporo. Vedno in povsod moramo dokazati, da smo dobro in kvalitetno gledališče in da nikoli — pa naj bo položaj še tako težaven — ne bomo pustili.«

Za konec najinega pogovora še kratko vprašanje, Mira: Imaš kakšne načrte — želje?

»Želja je ogromno: prva je ta, da bi bila zdrava, kar bi mi že to omogočilo izpolnitev vsaj nekaterih mojih načrtov. Rada bi na primer potovala, si ogledala druga gledališča, druge predstave. Do sedaj pravzaprav nisem še imela časa, da bi to storila. To bi me zelo zanimalo, ker vem, da se človek v svojem življenju lahko vedno nekaj uči. Imam seveda tudi nekaj svojih skritih želja in če bi se mi le polovica teh uresničila, bi lahko rekla, da sem s svojim življenjem zadovoljna.«

N. L.

Slovar slovenskega knjižnega jezika

Zadnji večji slovar slovenskega knjižnega jezika, Pleteršnikov slovensko - nemški slovar, je izšel leta 1895, torej pred devetdesetimi leti. Takrat je bila slovenska leksikografija na isti ravni kot leksikografija drugih slovanskih narodov. Potem so se stvari spremenile. Drugi slovanski narodi so dobili velike slovarje svojih jezikov, pri nas pa smo dobili le praktične dvojezične slovarje za vsakdanjo rabo. Po raznih pobudah in začetkih je pred petnajstimi leti, 1970, izšel prvi zvezek slovarja, kar je pomenilo veliko kulturno dejanje. Slovar slovenskega knjižnega jezika je namreč veliko znanstveno in nacionalno afirmativno delo, ki tudi dokazuje in izpričuje slovensko narodnost.

Zdaj smo dobili četrto knjigo slovarja slovenskega knjižnega jezika, knjigo, ki jo je pripravil obsežen team znanstvenih in strokovnih sodelavcev v okviru Inštituta za slovenski jezik pri Raziskovalnem centru Akademije znanosti in umetnosti. Knjigo je založila Državna založba Slovenije, ki prav letos obhaja štiridesetletnico svojega obstoja. Državna založba je prav pri izdajanju svojega znanstvenega programa že zgodaj začela sodelovati z Akademijo in tako v letu 1950 založila tudi slovenski pravopis. Vsekakor je dosedanj o srednji dosežek sodelovanja te založbe in SAZU prav izdaja slovarja slovenskega knjižnega jezika, katerega četrto knjigo smo dobili te dni na knjižni trg, založba in izdajatelj pa sta knjigo predstavila javnosti na posebni predstavitvi v Cankarjevem domu v Ljubljani. Manjka še peta knjiga, ki naj bi po dosedanjih pripravah sodeč in predvidevanjih izšla čez pet let.

Sedanja knjiga, — gre za obsežno delo velikega leksikalnega formata v obsegu 1125 strani dvokolonske-

ga tiska — je izšla v nakladi 18.000 izvodov, s čimer naj bi bilo ustrezno vsem interesentom doma in seveda tudi v tujini. Kajti slovar slovenskega knjižnega jezika je tako delo, ki ga nestrno pričakujejo ne samo domači znanstveniki, jezikoslovci, sestavljalci raznih drugih slovarjev, prevajalci, temveč številni znanstveniki slavisti po svetu.

Sedanja, četrta knjiga slovarja slovenskega knjižnega jezika obsega besede od preo do šv. Ima čez 19.300 gesel in čez 3.100 podgesel. Knjiga je sestavljena, urejena in natisnjena po enakih kriterijih kot prve štiri, tudi zunanja podoba je enaka. Pri njej je sodelovalo trideset raziskovalcev z glavnim uredniškim odborom, uredniki in strokovnimi sodelavci Inštituta za slovenski jezik, ki so seveda ob velikem gradivu in po opravi desetih faz dela, opravili ogromno nalogo. Sestavljalci se sami zavajajo nekaterih pomanjkljivosti, zlasti tega, da morda ni bilo upoštevano v zadostni meri jezikovno gradivo sedanjih zamejskih Slovencev, ne sicer literarnih delavcev temveč jezikovnih vsakdanje rabe. Slovar naj bi zajel tudi to besedišče, deloma bo popravljeno v petem zvezku, ki naj bi zajel to gradivo. Za uporabo slovarja bo seveda bralec, zlasti nelingvist, moral prebrati uvodna pojasnila k prvi knjigi slovarja, kjer so uredniki podrobno obravnavali značaj in pomen celotnega slovarja.

Slovar slovenskega knjižnega jezika je enojezični slovar, informativno normativnega značaja z vsemi izpeljankami, variantami in posebnostmi vseh besed, ki so danes v rabi na slovenskem ozemlju, je veliko delo znanstvenega in tudi praktičnega pomena. Zato tudi izid sicer smo 4. knjige pomeni pomemben kulturni dogodek. Sl. Ru.

Nova nepogrešljiva knjiga

ATLAS SLOVENIJE

Bogato kartografsko gradivo, 72 strani slikovnega materiala s spremnim besedilom, 109 dvostranskih barvnih preglednih kart in še veliko znanstvenih in vsakršnih podatkov.

Slovenija kot na dlani pred vašimi očmi.

To pomembno in temeljno delo lahko naročite po prednaročniški ceni v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel.: 732-487.

Včeraj v povratnih srečanjih 1. kola v treh evropskih klubskih nogometnih pokalih

Italijani odlično, Jugoslovani zadovoljivo

POKAL PRVAKOV (šestnajstina finala)				
	Včeraj	1. tek.	Kval.	
● Trakia (Bol.) - Göteborg (Šve.)	1:2	(2:3)	Göteborg	
● Austria (Av.) - Dynamo Berlin (NDR)	2:1	(2:0)	Austria	
● Fenerbache (Tur.) - Bordeaux (Fr.)	0:0	(3:2)	Fenerbache	
● Bayern (ZRN) - Gornik (Pol.)	4:1	(2:1)	Bayern	
● Ajax (Niz.) - Porto (Portugalska)	0:0	(0:2)	Porto	
● Barcelona (Šp.) - Sparta (ČSSR)	0:1	(2:1)	Barcelona	
● JUVENTUS (It.) - Jeunesse (Luks.)	4:1	(5:0)	JUVENTUS	
● Aberdeen (Škotska) - Akranes (Isl.)	4:1	(3:1)	Aberdeen	
● Servette (Švi.) - Linfield (Sev. Irska)	2:1	(2:2)	Servette	
● Vaalerengen (Nor.) - Zenith (SZ)	0:2	(0:2)	Zenith	
● Steaua (Rom.) - Vejle (Danska)	4:1	(1:1)	Steaua	
● Omonia (Ciper) - Rabat Ajax (Malta)	5:0	(5:0)	Omonia	
● SARAJEVO (Jug.) - Kuusysi (Fin.)	1:2	(1:2)	Kuusysi	
● Shamrock (Irska) - Honved (Madž.)	1:3	(0:2)	Honved	
● Paok Solun (Gr.) - VERONA (It.)	2:1	(1:3)	VERONA	
● Anderlecht (Belgija) uvrščen z žrebom				

POKAL POKALNIH PRVAKOV (šestnajstina finala)				
	Včeraj	1. tek.	Kval.	
● Universitatea (Rom.) - Monaco (Fr.)	3:0	(0:2)	Universi.	
● Tatabanya (Madž.) - Rapid D. (Av.)	1:1	(0:5)	Rapid	
● W. Łódź (Pol.) - Galatasaray (Tur.)	2:1	(0:1)	Galatasaray	
● Falmutari (Alb.) - HJK Helsinki (Fin.)	1:2	(2:3)	Helsinki	
● Celtic G. (Ško.) - Atletico Madrid (Šp.)	1:2	(1:1)	Atletico	
● Dinamo Kijev (SZ) - Utrecht (Niz.)	4:1	(1:2)	Dinamo	
● Red Boys (Luks.) - Stockholm (Šve.)	3:5	(0:8)	Stockholm	
● SAMPDORIA (It.) - Larisa (Gr.)	1:0	(1:1)	SAMPDORIA	
● Dukla Praga (ČSSR) - Limassol (Ciper)	4:0	(2:2)	Dukla	
● Bangor C. (Wales) - Fredrikstad (Nor.)	0:0	(1:1)	Bangor C.	
● Dynamo (NDR) - Cercle Bruges (Bel.)	2:1	(2:3)	Dynamo	
● Aarau (Švica) - CRVENA ZVEZDA (Jug.)	2:2	(0:2)	CRVENA Z.	
● Bayer N. (ZRN) - Zurrieq (Malta)	9:0	(3:0)	Bayer	
● Glentoran (S. Ir.) - Reykjavik (Isl.)	1:0	(1:3)	Reykjavik	
● Galway United (Ir.) - Lingby (Danska)	2:3	(0:1)	Lingby	
● Benfica (Portugalska) uvrščena z žrebom				

POKAL UEFA (dvaintridesetina finala)				
	Včeraj	1. tek.	Kval.	
● Feyenoord (Niz.) - Sporting Liz. (Port.)	2:1	(1:3)	Sporting	
● Atletico Osasuna (Šp.) - Glasgow R. (Ško.)	2:0	(0:1)	Osasuna	
● Nantes (Fr.) - Valur Reykjavik (Isl.)	3:0	(1:2)	Nantes	
● Lokomotiv (NDR) - Coleraine (Sev. Ir.)	5:0	(1:1)	Lokomotiv	
● Real Sporting (Šp.) - Köln (ZRN)	1:2	(0:0)	Köln	
● Bohemians (ČSSR) - Raba Eto (Madž.)	4:1	(1:3)	Bohemians	
● Bruges (Bel.) - Boavista (Port.)	3:1	(3:4)	Bruges	
● Eindhoven (Niz.) - Avenir Leggen (Luks.)	4:0	(2:0)	Eindhoven	
● Malmö (Švedska) - Videoton (Madž.)	3:2	(0:1)	Videoton	
● MILAN (It.) - Auxerre (Francija)	3:0	(1:3)	MILAN	
● St. Mirren (Škot.) - Slavia P. (ČSSR)	3:0	(0:1)	St. Mirren	
● Werder (ZRN) - Černomorec Odesa (SZ)	3:2	(1:2)	Černomorec	
● Dundee U. (Škot.) - Bohemians (S. Ir.)	2:2	(5:2)	Dundee	
● Turku (Fin.) - Spartak Moskva (SZ)	1:3	(0:1)	Spartak	
● Lech Poznań (Pol.) - Borussia M. (ZRN)	0:2	(1:1)	Borussia	
● Hammarby (Šve.) - Pirin (Bolgarija)	4:0	(3:1)	Hammarby	
● Hamburger (ZRN) - Sparta Rot. (Niz.)	2:0	(0:2)	Sparta	
● Viking (Nor.) - Legia Varšava (Pol.)	1:1	(0:3)	Legia	
● Dnjepr (SZ) - Wismunt Aue (NDR)	2:1	(3:1)	Dnjepr	
● Aarhus (Danska) - Waregem (Bel.)	0:1	(2:5)	Waregem	
● St. Gallen (Švi.) - INTER (Italija)	0:0	(1:5)	INTER	
● Real Madrid (Šp.) - AEK Atene (Gr.)	5:0	(0:1)	Real M.	
● Hamrun (Malta) - Dinamo Tirana (Alb.)	0:0	(0:1)	Dinamo	
● PARTIZAN (Jug.) - Portimonense (Port.)	4:0	(0:1)	PARTIZAN	
● VARDAR (Jug.) - Dinamo B. (Rom.)	1:0	(1:2)	VARDAR	
● Panathinaikos (Gr.) - TORINO (Italija)	1:1	(1:2)	TORINO	
● Banik (ČSSR) - Linz (Avstrija)	0:1	(0:2)	Linz	
● Lokomotiv (Bol.) - Hapoel Ciper	4:2	(2:2)	Lokomotiv	
● Metz (Francija) - HAJDUK Split (Jug.)	2:2	(1:5)	HAJDUK	
● Sportul (Rom.) - Neuchatel (Švi.)	danes	(0:3)		
● Besiktas (Tur.) - Athletic Bilbao (Šp.)	danes	(1:4)		
● Innsbruck (Avstrija) - Liege (Belgija)	1:3	(0:1)	Liege	

POKAL PRVAKOV				
Juventus — Jeunesse 4:1 (1:0)				
STRELCI: v 21' Platini, v 49' Pin, v 51' in 63 (enajstmetrovka) Serena, v 73' Guillot.				
JUVENTUS: Tacconi, Pioli, Cabrini (od 59' Caricola), Manfredonia, Brio, Favero, Mauro, Pin, Serena, Platini (od 46' Bonini), Pacione.				
TURIN — 70 »gostov«, 72 »časnikarjev in 32 fotoreporterjev je sledilo včerajšnji Juventusovi »formalnosti« za zaprtimi vrati proti skromni luksemburški ekipi Jeunesse. Turinčani so seveda zmagali in se uvrstili v nadaljnji del, gostje pa so bili prezadovoljni, da so proti evropskim prvakom dosegli gol.				

Paok — Verona 1:2 (1:1)				
STRELCI: v 4' Kostikos, v 30' in 72' Elkjaer.				
VERONA: Giuliani, Ferroni (od 19' Galbagini), Volpati, Tricella, Fontolan, Briegel, Sacchetti, Verza, Galderisi (od 77' Turchetta), Di Gennaro, Elkjaer.				
SOLUN — Italijanski državni prvaki Verone so se tega gostovanja še kako bali. Vse pa je postalo še težje, ko so nogometaši Paoka dosegli zadetek že v četrti minuti. Odlični Elkjaer pa je stanje na polovici polčasa izenačil, vse moštvo Verone pa je igralo strumno, odločno in taktično zrolo, tako da so bili Grki brez moči. Nasprotno: Elkjaer je v drugem polčasu dosegel še en zadetek (obemem tudi poslal žogo v okvir) in zasluzena zmaga je bila tu.				

Sarajevo — Kuusysi 1:2 (1:2)				
STRELCI: v 14' in 16' Lius, v 32' Vukičević iz enajstmetrovke.				
SARAJEVO: Djurković, Radeljaš, Kapetanović, Janjoš, Jozic, Milak, Jakovljević, Vukičević, Teskeredžić (od 71' Petković), Merdanović (od 56' Svrakić), Pašić.				
SARAJEVO — Neverjetno! Jugoslovanski državni prvaki, nogometaši Sarajeva so tudi doma z enakim izidom izgubili proti skromni finski enajsterici Kuusysija in so tako že po 1. kolu izločeni iz tega pokala. Žalostna usoda Sarajevčanov je bila znana že po 16. minuti prvega polčasa, ko so gostje po dveh protinapadih z Liusom tudi premagali vratarja Djurkovića.				

POKAL POKALNIH PRVAKOV				
Sampdoria — Larissa 1:0 (1:0)				
STRELEC: v 41' Mancini.				
SAMPDORIA: Bordon, Mannini, Galia, Pari, Vierchowod, Pellegrini, Scanziani, Souness, Mancini (od 89' Salsano), Matteoli, Vialli (85' Francis).				
GENOVA — Sampdoria je bila v tem srečanju nesporen favorit. Vse kaže, pa da Bersellinijevi varovanci				

se še niso otresli krize. Grški nogometaši Larisse so namreč Genovežanom nudili dober odpor in proti koncu srečanja celo za las zamudili izenačenje. Vrtar Bordon pa je zelo dobro posredoval in tako »rešil« svo- je moštvo pred nadaljshi.				
Aarau — C. zvezda 2:2 (2:2)				
STRELCI: v 3' Musemić, v 7' Meyer, v 17' Janković, v 37' Zwahlen.				
CRVENA ZVEZDA: Ljukovčan, Radovanović, Janković, Miletović, Ivanović, Krmpotić, Nikolić, B. Djurovski, Musemić, Elsner, Mrkela.				
ZÜRICH — Beograjsko moštvo se je praktično uvrstilo v drugo kolo že po 3. minuti igre, ko je spretni Musemić presenetil domačega vratarja. Z zmago doma z 2:0 in s tem zadetkom so bili seveda Beograjčani na »varnem«. Srečanje se je končalo že po prvi polovici prvega polčasa, ko so padli vsi štirje zadetki.				

POKAL UEFA				
Milan — Auxerre 3:0 (2:0)				
STRELCI: v 29' Virdis, v 36' Hateley, v 83' Virdis.				
MILAN: Terraneo, Tassotti, Maldini, Baresi, Di Bartolomei, Galli, Icardi, Wilkins, Hateley, Evani, Virdis.				
MILAN — Liedholmovo moštvo, ki je v Franciji izgubilo z 1:3, se je nogometašem Auxerreja pošteno oddolžilo in s suvereno igro na sredini igrišča ter učinkovitostjo v napadu, kjer sta se izkazala Virdis in Hateley, osvojilo zanesljivo zmago in se tako uvrstilo v nadaljnje kolo.				
Milančani so imeli skozi vso srečanje terensko premoč in Francozi so bili le občasno nevarni, predvsem v uvodnem delu srečanja. Ko pa je Virdis dosegel prvi zadetek, so se gostje zmedli				

Panathinaikos — Torino 1:1 (0:1)				
STRELCI: v 1' Comi, v 70' Saravakos.				
TORINO: Martina, Corradini, E. Rossi, Zaccarelli, Junior, Ferri, Pi-leggi, Sabato, Schachner (od 75' Be-ruatto), Dossena (od 92' Cravero), Comi.				
ATENE — Potek tekme je vsekakor pogojeval zadetek Comija, ki je padel po samih 48 sekundah. Grki, ki so bili sicer brez nekaterih standardnih igralcev (Argentinec Rocha je bil izključen), drugi so si šele opomogli po poškodbah, kot na primer Jugoslovian Zajec, so se poztvovalno vrgli v napad, vendar je Torino zdržal ves pritisk. Domači so izenačili šele z 11-metrovko, kar pa ni zadostovalo za uvrstitev v naslednje kolo, saj je Torino v prvi tekmi zmagal z 2:1. Tekma je bila nasploh zelo ostra in igralci niso štedili z udarci, tudi po koncu srečanja.				

St. Gallen — Inter 0:0				
INTER: Zenga, Bergomi, Maran-gon, Baresi, Collovati, Mandorlini, Fanna, Tardelli, Altobelli, Brady in Rummenigge.				
ST. GALLEN — Inter si je kvalifikacijo v naslednje kolo zagotovil že v prvem srečanju, ko je zmagal s 5:1. Nemogoče je bilo namreč pričakovati, da bi skromno švicarsko moštvo lahko ogrozilo Rummeniggeja in tovarise. Kakšna je razlika med moštva najbolj dokazuje ugotovitev trenerja St. Gallena, ki je dejal, da vsi njegovi igralci ne stanejo toliko, kolikor velja samo eden od Interja,				
Vardar — Dinamo 1:0 (0:0)				
STRELEC: v 47' Zdravkov.				
VARDAR: Grošev, Jovanovski, Si-movski, Kanatlarovski, Setinov, Ja-nevski, Zdravkov, Urošević (od 70' Goračinov), Pančev (od 81' Najdov-ski), Savevski, Ringov.				
SKOPJE — Nogometaši Vardarja so držali obljubo: doma so tesno, to-da zasluženo zmagali, ne da bi pre-jeli gola in se tako uvrstili v šestnaj-stino finala tega pokala. Dinamo iz Bukarešte je dobro držal v prvem pol-času in bil tudi nevaren s protinapa-di. Že v začetku drugega dela tekme pa je Zdravkov dosegel gol, Ringov je malo pozneje še zgrešil enajstme-trovko. Gostje pa niso uspeli izenačiti.				

Partizan — Portimonense 4:0 (2:0)				
STRELCI: v 19' Vučičević iz enajst-metrovke, v 29' Djukić, v 83' in 85' Vučičević.				
PARTIZAN: Omerović, Radović, Rojević, Vermezović, Čaplić, Rada-nović, Djukić, Živković (od 16' Djel-mas), Varga (od 77' Smajić), Ste-vanović, Vučičević.				
BEOGRAD — Kolikšna je bila pre-moč včeraj beograjskega Partizana, kaže že podatek, da se beograjski vratar Omerović praktično ni dotaknil žoge. Po drugi strani pa so bili Par-tizanovi napadalci dokaj razigrani, med le-temi pa še posebno Vučičević, ki je dosegel kar tri zadetke.				

Metz — Hajduk 2:2 (0:0)				
STRELCI: v 55' Markov, v 65' Zap-pia, v 73' in 89' Zl. Vujović.				
HAJDUK: Pudar, Miljuš, Petrović, Jerolimov (od 87' Andrijašević), Ka-linić, Čelić, Zl. Vujović, Slišković, Zo. Vujović (od 83' Tipurić), Asano-viće, Vulić.				
METZ — Splitski Hajduk se je po pričakovanju kvalificiral v nadaljnji del tega pokala. V drugem polčasu pa je Sličanom kazalo slabo. Doma-čini so namreč povedli z 2:0, nato pa še »zadelic« vratnico. Ko pa je Zlatko Vujović pobeignil nasprotniko-vim branilcem in dosegel svoj prvi zadetek, je bilo za Francoze vsakega upanja konec.				

Košarka: prijateljska tekma

Goričani tesno premagali Benečane

Segafredo — Giomo 78:76 (42:39)

SEGAFREDO GORICA: Biaggi 4, Marušić 11, Lorenzi 4, Ardesi 21, Jackson 30, Stramaglia 4, Catchings 4, Borsi, Gregorig, Zulini.

GORICA — V okviru priprav na nedeljski pričetek italijanskega košarkarskega prvenstva A-2 lige sta sinoči v Gorici domači Segafredo in beneški Giomo igrala prijateljsko tekmo, v kateri so tesno zmagali Goričani. Srečanje ni bilo kaj prida zanimivo in obe ekipi sta precej grešili pri metu na koš. Naj omenimo, da je v vrstah Gioma Jugoslovian Dražen Dalipagić dosegel 26 točk.

Odbojka: evropsko prvenstvo na Nizozemskem Dvojni uspeh Italije

AMSTERDAM — Italijanska odbojka slavi dvojni uspeh na evropskem prvenstvu na Nizozemskem. Moška vrsta je sicer v 3. kolu izgubila proti švedski (2:3), zaradi boljše razlike v setih pa se je uvrstila v finalno skupino.

Italijanke pa so dosegle zgodovinski uspeh. Po zmagi nad Romunijo s 3:2 so se prvič uvrstile v sklepni del EP.

Klavrno pa so propadli Jugoslovani, ki so v izločilnem delu izgubili vsa tri srečanja (zadnjega proti Franciji z 1:3) in bodo nastopili v skupini od 7. do 12. mesta.

FINALNA SKUPINA (MOŠKI): SZ, Francija in ČSSR 2; Italija, Poljska in Bolgarija 0. FINALNA SKUPINA (ŽENSKE): SZ, Nizozemska in NDR 2; ČSSR, Italija in ZRN 0.

Nogomet: disciplinski ukrepi

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze v A ligi ni izključila nobenega nogometaša, v B ligi pa kar sedem. Izključeni so: za 4 kola: Venturini (Pescara); za 2 kola: Barbuti (Ascoli), Braglia (Catania), Muraro (Arezzo) in Tacchi (Genoa); za eno kolo: Calisti (Lazio) in Gori (Perugia).

Pred pričetkom svetovnega pokala v atletiki Vzhodni Nemci v najboljši formi

O treh državnih atletskih enotah — SZ, NDR in ZDA —, ki bodo nastopile v moški konkurenci na svetovnem atletskem pokalu v Canberri, se skoraj zagotovo lahko trdi, da si bodo prva tri mesta razdelile med seboj. Edini resen konkurent bi lahko bila postava ostale Evrope, ki pa doživlja posebno hudo krizo. Po evropskem pokalu v Moskvi so optimisti objavili spisek izbrancev, ki se je v poldrugem mesecu stalno spreminjal in dobil na koncu povsem drugačno lice. Nekaj predstavnikov iz ZRN je brutalno odpovedalo udeležbo z zelo »utemeljenim razlogom« priprav na evropsko prvenstvo, ki bo prihodnje leto v Stuttgartu. Italijan Cova se je odredel mestu tekača na dveh dolgih progah. Coeja bo na 800 m zamenjal Nizozemec Druppers, na startu pa ne bo niti Angleža Redmonda na 400 m. Konkurenca, ki je bila že v Moskvi ob dvoboju SZ, NDR razbita, je izgubila še nekaj preostale ostrine. Morda imajo Sovjeti edinstveno možnost, da ponovijo evropski uspeh.

Met kopja (Hohn) krogla (Timmerman in Smirnov), troskok, palica in višina bi morale biti najbolj zanimive panoge tekmovalj v Avstraliji. Vsekakor naj bi tehnične discipline nadkrile teke. V nasprotju z žensko konkurenco so celinske reprezentance pri moških nekoliko močnejše in tu pa tam bodo tudi posegale v živo. Oceanijo, ki jo bodo z eno samo izjemo iz Nove Gvineje predstavljali

atleti Avstralije in Nove Zelandije, bodo verjetno najbolj zastopali tekači. Lepo presenečenje bi moral biti na 1.500 m Hillarpt, nevaren pa tudi Crowe na 5.000 m.

V sovjetski ekipi ni prišlo do izrednih novosti. Skakal bo tako Paklin, ki bo iskal po svetovnem rekordu tudi prestižno zmago na svetovnem pokalu. Nekaj aktivnosti so Sovjeti pokazali tudi v daljših tekih, kar se veča njihove upe za prvo mesto. Američani, tokrat v resnici samo ZDA, so baje zelo resno računali na nastop Carla Lewisa, ki pa se je po nastopih na Japonskem raje posvetil pop-evkam. Pri milijardnih zaslužkih je tudi on pozabil, kako je pred letom dni mahal z ameriško zastavico. Od vseh kaže, da so najbolj pripravljeni: Vzhodni Nemci.

BRUNO KRIŽMAN

totocalcio				
Austria Vienna	-	Dinamo Berlino	1	
Bayern Monaco	-	Gornik Zabrze	1	
Juventus	-	La Jeunesse d'Esch	1	
PAOK Salonico	-	Verona	2	
Celtic	-	Atletico Madrid	2	
Sampdoria	-	Larissa	1	
Amburgo	-	Sparta Rotterdam	1	
Malmoe	-	Videoton	1	
Metz	-	Hajduk Spalato	X	
Milan	-	Auxerre	1	
Panathinaikos A.	-	Torino	X	
R. S. Gijon	-	Colonia	2	
San Gallo	-	Inter	X	
Stavni stolpec se nanaša na rezultate ob koncu regularnega dela srečanj.				

Včeraj v 2. jugoslovanski nogometni ligi Poraz Koprčanov v Subotici

Spartak — Koper 2:0 (1:0)

STRELEC: Slijepčević v 40. in 62. minuti.

KOPER: Zupan, Borštnar, Omanović, Kariš, Zulić, Košpenda, Milovanović, Čosić (Pribac), Studen, Hrovatić, Vrkić (Jermaniš).

SUBOTICA — Koprski nogometaši so na najtežjem gostovanju doslej za-beležili sicer peti poraz. Toda z igro so povsem zadovoljili. Predvsem ve-lja poudariti, da so igrali v enakem tempu vseh 90 minut srečanja in da je dobro postavljena obramba tokrat igrala zelo dobro. Predvsem se je odlikoval mladi vratar Branko Zupan,

ki pa zadetkov ni mogel ubraniti. (J. Kreft)

Rohrl v vodstvu

SANREMO — Po 35. posebni vožnji, s katero se je praktično končala tretja etapa avtomobilskega rallyja Sanremo, je še vedno v vodstvu dvojica Rohrl - Geistdorfer (ZRN - audi 4) s časom 4.44'13". Sledijo: 2. Salonen - Harjanne (Fin. - peugeot 205 T 16) po 5'22"; 3. Alen - Kivimaki (Fin. - lancia rally) po 8'47"; 4. Toivonen - Piironen (Fin. - lancia rally) po 10'26"; 5. Biasion - Siverio (It. - lancia rally) po 10'34".

Nogomet: v prijateljski tekmi

Osem zadetkov včeraj v Bazovici

Zarja — Jadran 3:5 (1:2)

STRELCI: za Zarjo: Piscanc 2 in Ražem.

ZARJA: Kočevar, Gotti, Tognetti, Franco, Borelli, Ramilli, Ražem, Bon, Piscanc, Sulčić, S. Sossi. (Zeugna, M. Sossi, Kalc, Terčon).

V včerajšnji prijateljski nogometni tekmi v okviru tesnih prijateljskih stikov med društvoma je Jadran Hr-pelje - Kozina po dopadljivji igri za-služeno premagal moštvo bazoviške Zarje. Bazovci so v tem srečanju nastopili z zelo okrnjeno postavo.

Po srečanju sta se obe moštvi z vodstvom v prijateljski družbi pomudili na sedežu bazoviške Zarje. (Big)

Namizni tenis: pomembna okrepitev za zgoniško društvo Zagrebčanka Bernardić pri Krasu

V soboto se bo pričelo žensko ekipno prvoligaško prvenstvo, za katerega vlada v Italiji precejšnje zanimanje zaradi važnih premikov nekaterih najmočnejših igralcev iz enega društva v drugo. Že takoj po zaključku prejšnje sezone je Marina Cergol po nekajletnem igranju zapustila Kras in bo letos branila barve ekipe Surgelati Arena iz Verone, ki si je lansko leto priborila pravico nastopanja v elitnem tekmovanju. Tudi namiznoteniški odsek

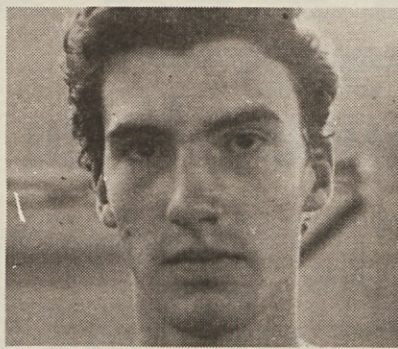
športnega krožka Kras ni stal križem rok in se je zaradičasne nerazpoložljivosti Sonje Doljak v zadnjem trenutku ojačil z igralko zagrebške Mladosti Jasno Bernardić, rojeno 10. marca 1960. leta v Zagrebu, članico prve postave, ki že trinajst let uspešno igra za Mladost, občasno pa nastopa tudi za seniorsko reprezentanco. Treba je poudariti, da je bila Bernardićeva sodelovana pri vseh zmagah svoje ekipe v mednarodni in domači areni. Bila je dvakrat seniorska prvakinja Hrvatske, na mladinskem prvenstvu Evrope leta 1975 v Zagrebu pa članica zmagovalne ekipe Jugoslavije. Na prvenstvu Španije je zasedla tretje mesto med posameznicami in drugo v mešanih dvojicah. Bernardićeva ima izreden občutek za žogico, odlično brani in je sposobna presenetiti nasprotnika tudi z back-handom. Zaradi poškodb ni zadnja leta trenirala s polno paro, kljub temu je pred nedavnim osvojila 6. mesto na turnirju Vodovoda v Zagrebu. Na jugoslovanski rang listi se nahaja na 12. mestu in če bi jo primerjali z italijanskimi japonskimi lestvicami, bi brez dvoma našla mesto med prvimi tremi igralkami v prvi kategoriji. Diplomirala je na fakulteti za zunanjo trgovino smer — turizem. Predsednika Krasa Zvonka Simoneto smo vprašali, če so imeli pri tem težave?

»Naleteli smo na nešteto zapletljivost, predvsem zato, ker ni Bernardićeva še dopolnila 26 let (starostna meja za odhod v tujino). Posledovali smo pri jugoslovanski namiznoteniški zvezi in tam obrazložili potrebo društva. V začetku tega tedna so se stvari v Beogradu rešile in zagrebška igralka je prejela izpisnico. Včeraj je naša nova igralka že prišla k nam in se skupaj z novimi klubskimi igralkami udeležila prvega treninga. Danes ob 18.30 bo v športno - kulturnem centru v Zgoniku uradna predstavitev ekip namiznoteniškega odseka Kras - Grobtrada, ki bodo branile društvene barve v raznih letošnjih prvenstvih in tekmovanjih.«

Zvonko, z novo okrepitvijo, kam lahko letos merite?

»Medtem ko smo bili pred 14 dnevi še zaskrbljeni, če nam bo uspelo rešiti se pred izpadom, pa lahko sedaj računamo na eno izmed prvih treh mest v državi.« (Z. S.)

Košarka: drevi v prijateljski tekmi v Repnu Jadran proti Postojni

Jadranovec Peter Furlan

Jadranovi košarkarji bodo drevi ob 19. uri v Repnu igrali poslednjo prijateljsko tekmo pred pričetkom drugoligaškega prvenstva.

Naša združena ekipa se bo tokrat pomerila s Postojno, ki nastopa v prvi slovenski ligi. Postojnsko moštvo uvršča nekaj mladih in perspektivnih košarkarjev pa tudi nekaj veterana, kot sta Santelj, ki ima že prvoligaško preizkušnjo, in Patrnost.

Za jadranovce bo torej drevisnje srečanje dobra preizkušnja pred ne-

deljskim krstnim nastopom v drugi italijanski ligi. Trener Žagar bo tako lahko še zadnjič preveril formo svojih varovancev pred težkim gostovanjem v Montecatiniju, kjer bodo naši fantje igrali proti enemu od favoritov celo za končno zmago.

Spodrsrlaj na turnirju Del Negro je nekoliko potrl naše košarkarje, ki pa se bodo skušali oddolžiti svojim navijačem že na drevisnji tekmi v Repnu in predvsem na prvem ligaškem srečanju v Montecatiniju.

Na deželnem turnirju v Trzinu

Premočna zmaga Sonje Milič

Na članskem deželnem turnirju v Trzinu je med ženskami premočno zmagala Sonja Milič, ki je v finalu s 3:1 premagala državno reprezentantko Dondovo. Za Miličevo je ta zmaga vsekakor spodbudna teden dni pred pričetkom državnega ekipnega prvoligaškega prvenstva, v katerem se bo Kras v prvem kolu v soboto ob 18. uri srečal v gostah z večnim tekmecem Recoarom iz Bocna. Na petem mestu je v Trzinu pristala Sedmakova, Ukmarjeva je bila šesta, Obadova pa je zasedla mesto nižje. Med šestnajsterico sta se uvrstili še Guštinova in Marušičeva.

Med moškimi je Štoka zasedel tretje mesto, saj je v polfinalu tesno podlegel Matijeviću, ki bo letos branil barve Edere iz Cordenonsa. Krasovec je proti Matijeviću odlično igral in se mu skozi vse srečanje enakovredno upiral. Drugi Krasov predstavnik Gabrovec pa je pristal na petem mestu. (Z.S.)

Tudi rokometaša šole Kosovel

Pred kratkim je bilo v kraju Sabaudia rokometno prvenstvo za trofeje dežel v kategoriji dečkov. V reprezentanci Furlanije - Julijske krajine sta nastopila tudi dijaka slovenske nižje srednje šole Srečko Kosovel z Opčin, vratar Andrej Mesar in krilo Riccardo Škerk. Ostali igralci so bili skoraj vsi člani tržaškega Cividina. Reprezentanca Furlanije - Julijske krajine je pokazala dobro igranje in osvojila končno 7. mesto, kar je dober rezultat, razveseljivo pa je to, da sta oba naša predstavnika zapustila dober vtis. Še zlasti učinkovit je bil Riccardo Škerk, ki je bil tudi standardni igralec prve postave. Gre torej še za eno novo priznanje naši openski srednji šoli in njenemu profesorju Ivanu Peterlinu. (INKA)

ob robu naših nogometnih igrišč

Kaj menijo protagonisti nedeljskih derbijev

Začela so se nogometna amaterska prvenstva, z le-timi pa tudi naša tedenska rubrika, v kateri bomo obravnavali probleme in tedenske dogodke na igriščih ali v taboru posameznih ekip in društev.

Priznati treba, da se naše ekipe s Tržaškega v nedeljo res niso kdove kako izkazale. Zato smo sklenili, da kar neposredne protagoniste — nogometaše, vprašamo kaj se pravzaprav dogaja. Kot nalašč za to sta bila v nedeljo na sporedu dva derbija. Štiri udeležence le-teh smo vprašali za oceno o igri svojih nasprotnikov:

Marko Rismondo (Gaja): »Priznati moram, da je derbi med Gajo in Krasom morda razočaral navijače. Treba je upoštevati, da je bila to šele prva prvenstvena tekma in da je tudi tople vreme vplivalo na igranje. Kar se Krasa tiče mislim, da je potreben dveh okrepitev na sredini igrišča in pa v konici napada. Od kar smo se zadnjič srečali s Krasom v drugi amaterski ligi je prišlo v njegovih vrstah do precejšnjih sprememb. Takrat je bila ekipa mnogo boljša. Po tem kar sem videl v

nedeljo pa mislim, da Kras brez okrepitev ne more računati na uvrstitev preko sredine lestvice.«

Darko Škabar (Kras): »Prejšnji teden sem na dnevniku bral, da predstavniki naših društev uvrščajo Gajo med kandidate za napredovanje. V nedeljo pa se mi Gaja res ni zdela tako nevarna. Gotovo je na igranje vplivala

pasja vročina, obenem pa velja, da je Gaja igrala brez napadalca Lenarduzzija, ki je eden stebrov ekipe. Na splošno lahko rečem, da je s povratkom Gabriellija Gaja nedvomno pridobila v obrambi in tudi na sredini igrišča se kar dobro znajde. Šibka točka je morda napad, novost je le Somma. Če gajejci res računajo na

napredovanje morajo po mojem najeti najmanj še enega napadalca.«

Dario Antoni (Primorje): »Primores je na Prosek prišel s trdnim namenom, da odnese točko in je zato ubral obrambni sistem igre. Prav zato težko ocenjujem njegovo igranje. Opazil sem, da je v ekipi prišlo do sprememb, saj je v postavi precej mladih nogometašev. Zdi se mi, da je ekipa nekoliko šibkejša od lani. Pozna se, da v napadu ni več Sullinija, ki se je vrnil k Giarizzolam. To je za Trebence precejšnja vrzel, primanjkuje pa jim tudi spreten režiser na sredini igrišča.«

Marko Kralj (Primorec): »Primorje me je prijetno presenetilo. Brez dvoma je solidno moštvo, ki lahko računa na napredovanje. Pomanjkljiva se mi zdi le obramba, ki je bila v nedeljo nekoliko negotova. Ne smemo pa pozabiti, da je bila to le prva tekma in trener Mikuš ima dovolj časa, da odpravi tudi to hibo. Skratka, kljub temu da je pri Primorju precej novih obrazov, je ekipa kompetitivna in bo gotovo med protagonisti letošnjega prvenstva.«

(Bruno Rupel)

Na odbojgarskem Jakominovem memorialu v Izoli Zmagal Salonit, Val se je obnesel

V organizaciji odbojgarskega kluba Izola je bil v Izoli 2. Jakominov memorial. Turnirja se je udeležilo sedem moštev, razdeljenih v dve skupini. V prvi skupini so igrali mladinci mariborskega prvoligaša Stavbar ter člani OK Kamnik in OK Izola, ni pa prispela ekipa iz Bovca. V B skupini pa so nastopili odbojkarji OK Salonit, OK Fužinar, OK Železničar iz Sarajeva in OK Val. Igralo se je po sistemu vsak proti vsakemu, tako da so se začele tekme že zjutraj in so se končale v poznem večeru. V A skupini so domačini igrali zelo požrtvovalno, saj so strli odpor močnejših moštev. Val se je v drugi skupini dobro obnesel. Na žalost so zaradi delovnih obveznosti plavo-rdeči prispele v Izolo kasneje, tako da so odigrali vse tri tekme v popoldanskih urah. V prvi tekmi so iztrgali niz železničarju, proti Fužinarju, čeprav nastopa letos z okrnjeno postavo, so se naši le požrtvovalno borili, proti Salonitu pa je prišla na dan utrujenost, tako da je bil poraz neizbežen.

V nedeljo zjutraj so odigrali finalni tekmi, kjer je končno zmago osvojila ekipa iz Kanala. Moramo reči, da so tokrat domačini igrali dokaj živčno, tako da je bil njihov poraz zaslužen. V tekmi za 3. mesto pa je Fužinar brez težav premagal mlade igralce Stavbarja. Organizacija turnirja je bila dobra in vsi nastopajoči igralci so v prijateljskem duhu preživeli dvodnevno bivanje

SKUPINA A: Izola - Kamnik 2:0 (15:9, 15:9); Izola - Stavbar 2:1 (15:12, 8:15, 15:13); Stavbar - Kamnik 2:1 (15:13, 7:15, 15:11);

SKUPINA B: Salonit - Železničar 2:0 (15:6, 15:8); Fužinar - Val 2:0 (15:6, 15:9); Železničar - Val 2:1 (9:15, 15:7, 15:8); Salonit - Fužinar 2:1 (17:15, 11:15, 15:12); Fužinar - Železničar 2:0 (15:8, 15:6); Salonit - Val 2:0 (15:11, 15:0).

FINALE ZA 3. MESTO
Fužinar - Stavbar 3:0 (15:4, 15:4, 15:1)

FINALE ZA 1. MESTO
Salonit - Izola 3:0 (15:9, 15:13, 15:12)

POSTAVE:

SALONIT: Berdon, Jerončič, Čenič, Melink, Sirk, Lenardič, Vidič, Kovarčič

STAVBAR ml. MARIBOR: Topovšek, Sosič, Pustavrh, Najdič, Zaletič, Čepak, Pajnik.

KAMNIK: Frontin, Matjan, Obolnar, Hribar, Ungar, Škorjanc, Cujrin

FUŽINAR: Čebulj, Filipančič, Jež, Ban, Mlakar, Tušek, Košak, Pačnik

ŽELEZNIČAR: Begič, Ristič, Nosovič, Vukva, Nenadič, Jovanovič, Vročič, Hodžič, Džogar, Knežević

IZOLA: Jovič, Kušar, Kocjančič, Jakomin, Milutinovič, Lesjak, Kapel,

Kapel, Mitruševski, Jankovič, Klemenc, Kirm

VAL: Petejan, Plesničar, Černic, Juren, Allesch, Mervic, Faganel, Zip

NOGOMET - CIBIBANI

OPICINA — ZARJA 5:0 (3:0)

ZARJA: Bellafontana, Kočevar, Grčić, Gregori, Doljak, Malalan, Granzotto, Družina, Križmančič, Possega, Poropat, Metlika.

Že v prvi tekmi so se zarjani pomerili s solidnimi nasprotniki, ki že dalj časa trenirajo in nastopajo skupaj, tako da je bil visok poraz neizbežen. Vsekakor velja pohvaliti vso bazovsko ekipo, saj so vsi dokazali, da bodo z resnimi treningi prav kmalu dosegli lepe rezultate. (Big)

AD BOR - INFORDATA
obvešča, da se danes prične vadba v atletski šoli atletskega društva Bor Infordata. Vadba bo vsak torek in četrtek od 17.00 do 18.30 na stadionu 1. maj. Društvo vabi mlade med 10. in 12. letom starosti, naj tudi sami postanejo člani atletske šole.

ŠD BREG - REKREACIJA
obvešča člane, ki so se že prijavili, da bo prva ura rekreacijske telovadbe jutri, 4. t.m., ob 21. uri v občinskem športnem centru v Dolini.

PRIMOTOR KLUB
obvešča, da je srečanje članov drevi ob 20.30 v društveni gostilni v Lonje-ru. Priporočamo prisotnost.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR
obvešča vse fante in deklice, ki so se vpisali oziroma bi radi gojili minidolbo, da bo prvi trening v ponedeljek, 7. t.m., ob 15.30 v Borovem športnem centru - Vrdeška cesta.

JADRANOVCI ABONMAJI V PRODAJI
Začela se je prodaja Jadranovih abonmajev za bližnje drugoligaško košarkarsko prvenstvo. Cena abonmaja za 15 tekem je 60.000 lir. Sedeži niso oštevil-

obvestila

čeni. Abonmaje pa lahko kupite: pri tovalnem uradu Aurora v Trstu, Ul. Milano 20; v društvenem baru Prosvetnega doma na Opčinah; pri cvetličarni Nadja na Proseku (tel. 225450); pri Alfredu Cibicu, Trebče 26 (tel. 212631), pri kemični čistilnici Vilma v Bazovici, pri kemični čistilnici Vilma v Dolini (tel. 228530); na Goriškem na pri turistični agenciji GOTOUR, Korzo Italia 205, tel. 33019.

ŠPORTNA ŠOLA TRST
sporoča, da bo za tiste osnovnošolce, ki ne morejo obiskovati telovadnih ur ŠST v okviru mestnih šol ali pa bi želeli še dodatno zahajati k tej dejavnosti, uvedla enkrat tedensko telovadbo v okviru Borovega športnega centra. Vadba bo ob sredah od 15.30 do 17.00. Informacije in prijave v uradnih urah še jutri, 4. t.m., v Borovem športnem centru (tel. 513-77).

ŠZ DOM
obvešča, da bo redna vadba splošne

telesne vzgoje v telovadnici Kulturnega doma v Gorici ob ponedeljkih in četrkih od 15. do 16. ure. Vabljeni zlasti otroci iz vrtec in nižjih razredov osnovne šole.

ŠZ DOM
obvešča da bodo redni treningi športne ritmične gimnastike ob torkih od 16. do 17.30 ter ob petkih od 15.30 do 17. ure. Vadba bo v telovadnici Kulturnega doma v Gorici. Vabljeni zlasti osnovnošolska dekleta.

REKREATIVNA TELOVADBA
za starostnike v okviru ŠZ Bor se bo začela v torek, 8. t.m., ob 17. uri v Borovem športnem centru.

ŠZ DOM
obvešča, da so se že pričeli treningi orodne telovadbe za fante. Treningi so v telovadnici Kulturnega doma ob torkih od 16.30 do 18. ure ter ob petkih od 16.00 do 17.30. Vabljeni dečki, ki obiskujejo osnovno oz. nižjo srednjo šolo.

ZŠŠDI
obvešča, da se bo pričel plavalni tečaj v Lipici v torek, 8. oktobra. Vpisovanje in informacije na sedežu združenja v Ul. sv. Frančiška 20 od 9. do 13. ure (tel. 767-304).

TPK SIRENA
vabi vse svoje člane, ki imajo jadralnice na društvenem zemljišču, naj čimprej poskrbijo za trdne priveze svojih plovil. Društvo odklanja vsako odgovornost za škodo, ki bi nastala zaradi vremenskih nepravil.

NAMIZNOTENISKA SEKCIJA
ŠZ BOR
obvešča, da so redni treningi za osnovnošolsko in srednješolsko mladino ob sredah in petkih od 17. do 19. ure v telovadnici na liceju. Vabljeni tudi začetniki. Rekreativna za mlajše in starejše ob istih dnevih od 19. do 21. ure. Tel.: Raseni, 745-092.

PLANINSKA ODESKA
ŠK DEVIN IN ŠD SLOGA
prirejata v soboto, 5. oktobra, enodnevni izlet v Rogaško Slatino in okolico z obiskom steklarske šole. Cena izleta 23.000 lir. Informacije pri odbor-
nikih društev.

Najmlajši Mladosti so proti Aurisini izbojevali prvo prvenstveno točko. Na sliki ekipa s trenerjem Uraničem (levo) in Ferfoljo (desno)

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir; v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Posilni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II, nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix. 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

3. oktobra 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevotek 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubens 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZIT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Vlada kasni s sprejemom obveznosti Komunisti o Južnem Tirolu

RIM — Komunistični poslanci Zangheri, Spagnoli, Virgili in Loda so v poslanski zbornici predložili vprašanja, ki zadevajo nemško narodnostno skupnost v Južnem Tirolu. Komunisti terjajo od vlade, naj takoj izdajo določila o sprejemu dekreta predsednika republike iz leta 1972 (posebni avtonomni statut za Južni Tirol), o katerem sta se že izrekli komisiji »šestih« in »dvanajstih«. Nadalje komunisti predlagajo spremembo tistih določil, ki so v nasprotju s črko ali duhom posebnega statuta, ki so jih tolmačili na različne načine in kj jih je spremenilo ustavno sodišče ali državni svet zaradi štetja, narodnostnega proporca v javnih službah, porazdelitve javnih izdatkov, šol in dvojezičnosti.

Na podlagi predhodne poglobljene razprave političnega značaja naj vlada do konca decembra poroča o izvajanju posebne avtonomije v pokrajini Bocen in v deželi Južni Tirol - Trident in o njenem možnem razvoju. Ob tem naj navede vse tisto, kar še čaka na uresničitev in rok izvedbe. Vlada naj nakaže pota za dokončno odpravo spora mednarodnega značaja z avstrijsko republiko. Preverj naj in vnese vse tiste spremembe, ki jih narekujejo zgodovina, skušnje in zakonodaja.

Na posvetu Kultura brez mamil beseda o aidsu

RIM — Na širjenje aidsa v prihodnjih 5-10 letih v Italiji bosta vplivala število narkomanov in njihov način življenja. To tezo zagovarja Francesco Di Raimondo, primarij bolnišnice za nalezljive bolezni Spallazani. Na posvetu o »Kulturi brez mamil« je povedal, da je virus HTLV - III, ki povzroča aids, med zasvojeneci zelo razširjen: 30-40 odstotkov med nosilci protiteles in 78-80 odstotkov med tistimi, ki kažejo simptome kot so vročina, otečenost žlez, pogosta griza, hujšanje. V drugi skupini je nevarnost, da jih 10 odstotkov oboli za aidsom.

PESARO — Triindvajsetletni Maurizio Zordan, ki je že imel opravka s policijo zaradi mamil, je spet za zapahi. Karabinerji so ga zalotili, ko je pred zaporom prodajal heroin bratu nekega zapornika. Mamilo je imel v žvečilnem gumiju. Kupec je bil 23-letni Giuseppe Lepri, mamilo pa naj bi izročil svojemu bratu 22-letnemu Mauru Lepriju med obiskom v zaporu, kjer prestaja kazen — spet zaradi mamil.

Metamorfoza bolivijskega predsednika Victora Pasa Estensora Od revolucionarja do reakcionarja

LIMA — Ko je pred dvema tednoma novi bolivijski predsednik Victor Pas Estensoro oklical v državi obredno stanje in pozaprl voditelje enotnega sindikata KOB, so tudi največji optimisti izgubili vsako upanje, da bo nekdanji revolucionar v svoji četrti mandatni dobi ostal zvest svojim mladostnim idealom in da bo brnil koristi najširših slojev prebivalstva.

»Moral sem se kandidirati za predsednika, kajti v primeru, da tega ne bi storil, bi prišla na oblast desnica,« je rekel 76-letni predsednik časnikarjem nekaj dni pred izvolitvijo. Poldrugi mesec kasneje se je povezal z desnico in sprejel neoliberalni paket gospodarskih ukrepov, ki bo po besedah bolivijskih delavcev že doslej lačne državljane prisilil v še večjo lakoto. Ko pa so na te ukrepe odgovorili s splošno stavko, je oklical obredno stanje, aretiraj nekaj stotin sindikalnih voditeljev in jih poslal v konfinacijo v džunglo.

Današnji položaj v Boliviji ni nič boljši od tistega, ki je trajalo od 1971. do 1978. leta, za časa vladavine diktatorskega generala Huga Banzerja, danes voditelja desničarske stranke ADN. Od nekdanje revolucionarne stranke Pasa Estensora MNR (Nacionalistično revolucionarno gibanje) je ostalo samo ime.

Več kot 170 voditeljev sindikalne organizacije KOB, med katerimi je tudi voditelj te organizacije Juan Lechin, v revolucionarnih časih prijatelj Pasa Estensora, so aretirali prvi dan po oklicu obrednega stanja in so jih z vojaškimi letali prepeljali v neprehodne predele bolivijske džungle. Tisti, ki so se ognili aretaciji, so prešli v ilegalo ali pa so pobegnili v sosednji Peru. V rudnikih na stotine, morda celo na tisoče rudarjev vodi gladovno stavko proti gospodarski politiki predsednika Pasa Estensora, ki je za tisoč odstotkov povečala cene hrane, bencina pa za 800 od sto, medtem ko so plače povišali samo za 25 od sto.

Drastičnim ukrepom nove gospodarske politike, ki vključuje tudi »drseči« kurz državne valute, pesosa in

liberalizacijo uvoza, namerava vlada dodati z inflacijsko stopnjo (sedaj že 20.561-odstotno) in najemom mednarodnega posojila v višini 3.7 milijarde dolarjev. Proizvodnja in kosmati državni prihodek sta se v zadnjih treh letih znižala za 27 od sto, kar pomeni, da so letos Bolivijci pojedli za 27 odstotkov manj hrane kot leta 1982. Brezposelnost je dosegla 21 odstotkov, 64 odstotkov otrok je podhranjenih, 202 otroka na tisoč rojenih umreža v prvih mesecih življenja.

Če bi 4. avgusta to vedeli, kar vedo danes, bi levičarski poslanci po vsej verjetnosti ne glasovali za Pasa Estensora. Levičarski poslanci so glasovali zanj zaradi njegove revolucionarne preteklosti (Pas Estensoro je bil 1952. leta poveljni protagonist revolucionarnih sprememb v bolivijski družbi) in mu tako omogočili zmago nad Banzerom. Novi predsednik je zelo hitro obrnil hrbet tistim, ki so ga izvolili, in sklenil politični dogovor s svojim dovčerajšnjim največjim političnim nasprotnikom, bivšim diktatorjem, upokojenim generalom Hugom Banzerom. Zaradi podpore Banzerovih poslancev stranke ADN v kongresu je Estensorova vlada lahko oklicala obredno stanje in tako dobila pristank za preganjanje nemirnih in upornih delavcev enotnega sindikata KOB.

Razvoj politične osebnosti Victorja Pasa Estensora je tako napravil cel krog: od levičarja in revolucionarja v petdesetih letih do desničarja in konservativca v današnjih dneh. Povezal se je s človekom, ki je Boliviji nakopal na glavo dolgove in sedanjo gospodarsko krizo. Bolivija se je namreč v tujini najbolj zadovoljila prav v času Banzerove diktature. In to ne morda zaradi povečanja proizvodnje ali naložb, ampak zaradi potrošnje. Istočasno so povsem nesmiselno zapravili ogromno denarja, ki so ga prejeli od izvoza bakra in drugih rudnin, ki so takrat bile najdražje. Takrat je Bolivija z izvozom zaslužila milijard dolarjev, sedaj pa samo 600 milijonov.

Miguel De Cervantes

41.

DON KIHOT

Kadilcem na Floridi trda prede

Kazni za tiste, ki jih bodo zalotili kaditi v javnih lokalih

NEW YORK — Od včeraj je kajenje strogo prepovedano v skoraj vseh javnih lokalih v ameriški zvezni državi Floridi. Kogar bodo zalotili s cigareto, pipo ali cigaro bo prvič moral odšteti 100 dolarjev (približno 200.000 lir) za globo, ki mu jo bodo prisilili. Če bo še vztrajal (errare humanum, perseverare diabolicum, so trdili že stari Latinci), bodo drugič globo še bolj slane in najbolj zakrknjeni kadilci (kakršne imamo tudi v naši redakciji!!) bodo morali plačati do 500 dolarjev denarne kazni.

Gre za ukrepe v okviru tako imenovanega zakona za zaščito zdravja v zaprtih prostorih, ki je najbrž najstrožji, kar jih je kdajkoli sprejela kaka ameriška država.

Po novem zakonu je kajenje prepovedano, seveda v Floridi, v vseh javnih in zasebnih uradih, v bolnišnicah, šolah, kinodvoranah in gledališčih, v trgovinah z jestvinami, na javnih prevoznih sredstvih ter v restavracijah, ki imajo več kot 50 prostorov. Izjema so le restavracije in uradi, če imajo posebej odmerjene prostore za »onesnaževalce«. Edini javni lokali, kjer bo kajenje za sedaj še dovoljeno, so bari, kjer točijo izključno alkoholne pijače, češ »s pomočjo alkohola in dima se jih bomo kmalu rešili.«

Glavobol v Grčiji zastran EGS

Država še ni pripravljena na soočenje s konkurenco

ATENE — Grčija se bo morala ob koncu tega leta, ko se izteče »prehodno obdobje« za njeno prilagoditev mehanizmom EGS, soočiti z ne-lahkim položajem, ki bi utegnil negativno vplivati na vladni načrt za stabilizacijo gospodarskih razmer v državi. Podtajnik pri gospodarskem ministru Janos Papantoniu je v teh dneh izjavil, da Grčija »še ni pripravljena na soočenje s konkurenco, do katere bi gotovo prišlo ob popolnem odprtju njenega tržišča«, kot zahtevajo predpisi o polnopravnem članstvu EGS. Zato bodo Atene zelo verjetno vprašale Skupnost o možnosti podaljšanja »prehodnega obdobja«.

Grška vlada je že zahtevala od EGS, naj poveča sklade za manj razvita področja Skupnosti in naj sprejme nove določbe, na osnovi katerih bi iz popolnega odprtega tržišča »izključili tiste gospodarske panoge, ki bi utrpeli škodo in bi se jim zmanjšale možnosti razvoja«. Podtajnik Papantoniu je nadalje označil osnutek proračuna EGS za leto 1986 kot »slab začetek« za nadaljnji razvoj Skupnosti. Grška vlada je evropskim partnerjem že nekajkrat povedala, da pomoč manj razvitim ni miloščina in da o tem vprašanju ne smejo imeti zadnje besede gospodarsko najmočnejše države.

V Grčiji ustvarjajo najnižji dohodek na prebivalca v EGS — samo okrog 40 odstotkov povprečnega dohodka v Skupnosti. V tem pogledu ta balkanska država zaostaja celih 10 let za svojimi partnerji. Ob skorajšnjem izteku »prehodnega obdobja« za polnopravno članstvo EGS mnogi opozarjajo na ta podatek in na potrebo dodatne pomoči EGS Grčiji na raznih industrijskih področjih, pa tudi v poljedelstvu.

Ker jih ni imel komu zapustiti

K vojakom s čredo krav

DUNAJ — »Ni mi preostalo drugega,« je nedolžno izjavil dežurnemu oficirju 25-letni Gerhard Koell, ko se je pred vojašnico pojavil z osmimi kravami. »Če me hočete v vojaški suknji,« je izjavil rekrut, »morate sprejeti tudi moje krave, saj nimam nikogar, da bi mu jih pustil v varstvo.«

Pred tem je Koell že vse poskusil, da bi ga zaradi posestva in živine oprostili vojaščine. Prošnjo je po hierarhični lestvici poslal vse do obrambnega ministrstva, a ni dobil odgovora.

Po vsem sodeč se ga je trenutno usmilil poveljnik dodeljene mu vojašnice, saj mu je dal enotedenski dopust, da se je s svojimi kravami vrnil v tirolske hribe. Medtem bodo morali seveda poskrbeti za primerno varstvo krav, saj bi v nasprotnem primeru morali v vojsko, poleg podjetnega Tirolca sprejeti tudi njegove krave.